

ПОЗОРИШТЕ

Број 48

Новембар 2022

Година 66.

Нови пројекти

„Обожаватељка“ - глобална слика живота

„Процес“ - Кафкино трагање за слободом

„20 000 миља под морем“ – едукативно и поетично

„Мајка Земља“ снажна и провокативна прича

„Аладинова чаробна лампа“ на подгорички начин

Фестивали

18. „Међународни фестивал глумца Никшић 2022“

РУТА на путу до Скопља

Интервју

Тања Бошковић: *Партнерство је најважнија ствар у глуми*

Стеван Вуковић: *Позориште је актуелније од било које умјешности*

Садржај:

Позориште: 18. Међународни фестивал глумца 1 - 14

- Без глумца нема позоришне магије 1
- Осврт на пунољетство Фестивала 2
- Глумци оплеменили велике умјетничке приче 4
- У позориште нас зову велики књижевници 7
- Тања Бошковић: Партнерство је најважнија ствар у глуми 9
- Фестивал на путу за „академију“ 14

Позориште: Нови пројекти 15 - 28

- „Обожаватељка“ глобална слика живота 15
- „20000 миља под морем“ едукативно-поетична прича 16
- „Процес“ Кафкино трагање за слободом 18
- „Мајка Земља“ снажна и провокативна прича 20
- „Аладинова чаробна лампа“ на подгорички начин 22
- Аладин пробуђен љубављу 25
- Стоунова „Јерма“ прва премијера ове драме у Југоисточној Европи 27
- „изЛОЖЕНЕ“ -драмски колаж пет списатељских пера 28

Позориште: Сарадња и гостовања 29 - 43

- Никшићко позориште и Књажевско-српски театар протокол до сарадње 29
- Успјешно гостовање ансамбла „Боинг – Боинг“ у Србији 30
- Глумац Стеван Вуковић: Позориште је актуелније од било које умјетности 32
- „Без портфеља“ у Ужицама: Нема смисла уљепшавати свијет зато што је грозан 36
- За „Покојника“ се тражила карта више на фестивалу у Брчком 38
- Цетињско-подгоричка „Ана Карењина“ тријумфовала на *MESS*-у 39
- „Јовани Лукиној“, *GRAND PRIX* на СПИК Фестивалу 41
- Београд - следећа станица *РУТА* Фестивала 42
- „Данило“ на Фестивалу у Убу 43

Позориште 44 - 45

- Обиљежен Дан ЦНП 44
- Краљевско позориште „Зетски дом“ на сајту *ETC* 45

Биљежимо 46

- Будва се кандидовала за „Европску пријестоницу културе 2028“ 46

Без глумца нема позоришне магије

Без глумца и глуме позориште не постоји. Глумац је у позоришном чину присутна од почетка до краја. Професор Радослав Лазић, глумца је видио као „чинодејственика театра“. На основу његове научне тезе, поред бројних других теорија, долазимо до спознаје да је глума генератор развоја театра. Без глумачких инструмената (покрет тијела, глас...), гледано са једне стране је незамислива позоришна магија и узвишеност драмске умјетности у цјелини. Посматрано из другог угла, глуму која артикулише причу, као и друге сегменте драмског стваралаштва, видимо као синоним живота, истине, као слободу мисли и говора, као пут човјековог остварења у односу на себе и друге.

Глумац, како је написао Шекспир у „Хамлету“, мора „удесити радњу према ријечи, а ријеч према радњи“, како би позориште било мјесто у којем се „сударају различити свјетови“ проткани естетиком и етиком. Постанак глуме, њену суштину, најбоље је илустровао познати јапански писац, глумац и редитељ Канзе Мотокио Зеами, који наводи да је „глума стаза, пут човјековог остварења. Глума је уздицање птице на вјетру. Ако се ради о игри и пјевању, њихов корјен израста из вјечне ризнице духа. Из глумчевог тијела...“

Цијенећи значај глумца за драмску умјетност у цјелини, у Никшићу се деценијама организује Фестивал у част и славу глумца и његових умијећа. Овогодишње фестивалско издање пружило је широку лепезу глумачких израза, који су без задршке, кроз различите али универзалне теме, отворили питања која муче савременог човјека, прије свега, његову вјечиту борбу на путу „освајања слобода“.

На сцени су од 7. до 13. новембра живјеле приче у којима су доминирали драмски ликови „чијој се непрестаној борби за слободу изнова дивимо“ и сами тежећи апсолутној слободи.

Тим подтекстом, нијесу се само бавили глумци које је окупио њихов Фестивал у Никшићу, већ и други који су на сценама у Црној Гори, у протекла два мјесеца исписивали вјеру, наду у смисао постојања и заједништва. Да живот не смијемо трошити узалуд, већ да га живимо слободно, „без калупа и истости“ поручују нам нова дјела: „**Обожаватељка**“, Краљевског позоришта „Зетски дом“, која на сцену поставља глобалну слику живота, као и Кафкин „**Процес**“, Црногорског народног позоришта, који је конципиран као трагање за слободом. У стопу их прати и дјело „Мајка Земља“ у продукцији независне сцене „Празан простор“. Најновија остварења, намијењена најмлађој публици, у продукцији Градског позоришта из Подгорице: „20 000 миља под морем“, као едукативна и поетична прича и „Аладинова чаробна лампа“ испричана на „подгорички начин“, апострофирају наравоученија о добру и злу, кроз бајковиту поруку да у тој „борби“ на крају мора побиједи она позитивна страна живота.

У сусрет новим причама које нам показују моћ садашњег тренутка, до краја прве половине текуће позоришне сезоне, која се календарски поклапа са годином на измаку, ми ми Вас чекамо на старој адреси: **Никшићко позориште; Трг Саве Ковачевића, бр. 5.** „**Позориште**“ је отворено.

Славојка Маројевућ
niksickopozoriste.id@gmail.com

Осврт на пунољетство Фестивала

Пише:
Јанко Јелић

Оно што је посебно обојило овогодишње фестивалске садржаје биле су велике књижевне теме и проблеми разумијевања и актуелности великих књижевних дјела у савременом театру и у савременом друштвеном контексту.

И тематски, а и театарски, све представе су биле веома познате, и веома изненађујуће. По свему нове и са мисијом подсјећања на неуништиву класику у сваком умјетничком и позоришном правцу.

У другој седмици новембра у Никшићу се дешавао велики културни догађај, можда и најзначајнији у држави. Осамнаести пут одабране глумачке дружине из најеминентнијих регионалних театарских кућа окупиле су се на међународном такмичарском Фестивалу у Никшићу. Рекло би се да бројка од осамнаест фестивалских година уз оправдане године паузе доносе збиља зрелост и пунољетство нашем Фестивалу, а богоми и озбиљно стављају Никшићко позориште у ред оних позоришта која су препознатљива и референтна и ван црногорских граница. Једноставно, око Међународног фестивала глумца и због њега, о Никшићу и Никшићком позоришту се прича много лијепо. Свакако да та лијепа прича о нама траје од раније, али се ове године шире и јаче чује. И због тога се свакако ваља умјерено похвалити, наравно никако ту хвалу не смијемо претворити у хвалисање.

А хвале и признања за наше позориште и Фестивал су прво дошли по питању селекције фестивалских представа. Госпођа Јелена Стајковац ове године је за нас и нашу публику направила најбољи могући избор. Оно што је посебно обојило овогодишње фестивалске садржаје биле су велике књижевне теме и проблеми разумијевања и актуелности великих књижевних дјела у савременом театру и у савременом друштвеном контексту. Пред никшићком публиком су проде-

филовали три национална театра и Новосадско позориште које за њима никако не заостаје, а кроз њих смо се срели са Толстојем, Кафком, Ибзенем, Тишмом и Нушићем. Уз традиционално добру сатиричну комедију која нам је стигла из загребачког *ЕХИТ* Театра. Разноврсан репертоар и по театарским, жанровским, редитељским и глумачким приступима, а опет обједињен андрићевском мишљу да је задатак умјетника да публику изненађује познатим. И тематски, а и театарски, све ове представе су биле веома познате, и веома изненађујуће. По свему нове и са мисијом подсјећања на неуништиву класику у сваком умјетничком и позоришном правцу. Све у свему, селекција је и од стручне јавности и од најшире публике оцијењена као перфектна и још увијек се не стишавају позитивне реакције.

Друго што нам је ове године збиља било на највишем нивоу јесте организација. И поред великих финансијских и техничких проблема са којима се културне институције код нас пословично боре Никшићко позориште и град Никшић су се изборили да се ниједан од тих проблема за вријеме Фестивала уопште не види и не осјети. Тамо гдје је нешто фалило једноставно се надомјештало радом и добром међусобном сарадњом међу свим људима у самом Позоришту, али и у координацији са градским властима, градским службама, локалним и државним медијима. А свечано отварање и затварање Фестивала, као и пропратни садржаји су били на академском нивоу. Све је урађено да Никшић буде прави домаћин значајним гостима и да нас још једном испрати глас најгостољубивије средине и града који има отмени и умјетнички дух, о чему говоре утисци свих наших гости.

Са поносом морамо истаћи да је наше позориште у фестивалским данима, а посебно на отварању и затварању манифестације, посјетило петнаест руководилаца и представника позоришта и културних институција из других градова и других држава. Захваљујући томе остварили смо већ конкретне кораке сарадње са нашим пријатељима из Књажевско-српског театра из Крагујевца, али и са

Краљевачким позориштем, са центрима културе и фестивалским градовима из Србије, Црне Горе и Републике Српске, као и са свим позоришним кућама које су гостовале у такмичарском програму Фестивала. Плодови успостављених односа ће се тек видјети кроз гостовања наших представа и наших глумаца широм простора бивше Југославије.

Оно што је посебно за понос јесте рад фестивалског Жирија коме није било примједби ни са једне стране. Трочлани жири на челу са Тањом Бошковић је свој посао урадио и своје одлуке доносио потпуно независно, у складу са искључиво стручним и умјетничким критеријумима, уз апсолутно одобравање пробране публике. Једном ријечју из народне пјесме, „ни по бабу, ни по стричеви-

је овога пута била бројна тако да се готово сваке вечери тражила карта више и да смо морали уз извињење и жал многе драге суграђане да вратимо са билетарнице празних руку. Уз то, никшићки љубитељи и поклоници позоришта били су појачани гостима из сусједних градова и општина, нарочито из Подгорице. Препорука која говори довољно сама за себе и која обавезује.

На крају смо се и ми као позориште својом продукцијом истакли на Фестивалу. Додуше, по домаћинском обичају, нијесмо били у такмичарској конкуренцији. Може бити да смо субјективни, али нам се учинило да наш „Народни посланик“ и глумци Никшићког позоришта који га носе могу раме уз раме да стану уз своје колеге и њихове

Фотото: Жељко Шапурџић

публика оправдала епитет пробране и вјерне театару ма“. Такав однос према самом такмичењу наш Фестивал чини збиља референтним и препознатљивим. Чини га изазовним за неке наредне године и за сва позоришта и све глумце. На тај начин награде нашег Фестивала постају признања која се убрајају међу најзначајнија.

Никшићка публика, о којој се и раније говорило са уважавањем, у потпуности је оправдала епитет пробране и вјерне театру. Сви глумци, нарочито они најбољи, рекли су нам да је пред таквом публиком задовољство играти и да их је енергија и препознавање са партера и балкона наше сале носило ка умјетничкој бравури. Када имате такву публику онда заиста многи проблеми падају у други план и лакше се преброде. А наша публика

представе које долазе из богатијих и засад познатијих позоришта. Кажемо засад јер управо таквом продукцијом и игром коју је наш ансамбл приредио на завршној и свечаној фестивалској вечери принуђени смо да већ сад идемо по трагу најбољих и најпознатијих позоришта и природно је да очекујемо да ћемо се у догледном времену међу таквима и наћи.

Због свега овога и још много чега хвала свим људима из Никшића и Никшићког позоришта и сад нам нема друге него да будемо још бољи и да већ следеће године будемо опет изненађени добрим а познатим стварима.

(Аутор текста је председник Савјета Фестивала и умјетнички директор Позоришта)

18. Међународни фестивал глумца - Никшић 2022

Глумци оплеменили велике умјетничке приче

Награда за главну мушку улогу припала је Николи Ристановском, а за главну женску улогу Марти Береш. Награда за најбољу епизодну мушку улогу отишла је у руке Душана Вукашиновића, док је лауреанткиња Награде за епизодну женску улогу, Ника Иванчић. Награда за партнерску игру додијељена је Тимеи Филип и Арпаду Месарошу.

Међународни фестивал глумца, осамнаести по реду, одржан од **7. до 13. новембра** у **Никшићком позоришту** окупио је бројне драмске ствараоце из Црне Горе и земаља региона, који су на овој јединственој театарској смотри конципираној на умјећу и умјешности глуме, потврдили и оправдали његов овогдишњи мото **ИЗНЕНАДИМО СЕ ПОЗНАТИМ**. Током седмодневног програма, по одабиру селекторке **Јелене Стајковац**, у конкуренцији за глумачке награде изведено је шест представа, насталих у продукцији и копродукцији реномираних позоришних кућа из Србије, Хрватске, Црне Горе, Босне и Херцеговине и Македоније: **„Ана Карењина“** (Новосадско позориште - *Újvidéki Színház*), **„Реалисти“** (Театар „ЕХИТ“ Загреб), **„Употреба човека“** (Нови тврђава театар из Новог Сада, Град театар Будва, Новосадског позоришта - *Újvidéki Színház* и *East West* Центар Сарајево), **„Покојник“** (Црногорско народно позориште Подгорица и Центар за културу Тиват), **„Умјетник у гладовању“** (Народно позориште Сарајево) и **„Непријатељ народа“**, (Македонски народни театар Скопље). У част награђених изведен је **„Народни посланик“** (Никшићко позориште и Центар за културу Пљевља).

По једногласној Одлуци Жирија у саставу: **Тања Бошковић**, председница и чланови **Славиша Чуровић** и **Тања Перишић**, **Награда за главну мушку улогу** припала је **Николи Ристановском**, за улогу доктора *Томаса Сџокмана* у представи *„Непријатељ народа“*,

рађеној по тексту Хенрика Ибзена, у режији Нине Николић и продукцији Македонског народног театра, Скопље. **Награда за главну женску улогу** додијељена је **Марти Береш** за улогу *Вере Кронер*, у представи *„Употре-*

„Непријатељ народа“; Никола Ристановски, лауреаџ Награда за главну мушку улогу

ба човека“, насталој по истоименом роману Александра Тишме, а у режији Бориса Лијешевића и копродукцији Новог тврђава театра из ансамбла Новог Сада, Град театра Будва, Новосадског позоришта - *Újvidéki Színház* и *East West* Центра Сарајево. Из исте представе, глумцу **Душану Вукашиновићу** за улогу *Милинка Божића*, додијељена је **Награда за најбољу епизодну мушку улогу**. **Награда за најбољу епизодну женску улогу** отишла је у руке **Нике Иванчић** за улоге у представи *„Реалисти“*, Театра *ЕХИТ* из Загреба. **Награда за партнерску игру** припала је **Тимеи Филип** и **Арпаду Месарошу** за улоге *Ане Карењине* и *Вронског* у представи *„Ана Карењина“*. У об-

разложењу Жирија наводи се да је Никола Ристановски надахнуто, с минималним средствима и харизмом **показао МАСТЕР КЛАС глуме у цијелом региону. Савршеним владањем сценом, савршеним говором, интелигентним рјешењима проблемашке огромних монолога, партнерском игром у којој јасно показује правце лика, са израженом храброшћу да се и из конијере може играјући храброшћу, шиме показујући да је сваки човек могућно храбар, Ристиановски**

„Упошребом човека“; Марија Береш, добитница Награде за главну женску улогу

је оголио срж лика и најкомпликованијим глумачким средствима дао смисао обичних, свакодневних ствари, које су за нас све ошкровење, а за овог величанственог глумца само још једна храброшћу и знање које нам је донио на сцену и показао. Марта Береш је, према оцјени Жирија, **дала свом лику сваки аспект глумачке вештине. Надахнуто, пољешно, весело, бодро и умјешнички је носила изузетно тешко бреме трагичне хероине, шиме са несебичном снагом, ефикасним средствима донијела вје-**

ровање сваког гледаоца да је пред нама најбоље реалистично позориште у маниру Станиславског. Ова борба да се покаже цио аспект средства и храброшћу да се оголи сопствена личност зарад улоге је пут који млади глумци треба да слиједи и наслава. Душан Вукашиновић је **донио неопходну снагу, али и снажљивост да се са увјерењем у изговорено приближи највише могуће реализму, чиме је показао да млад глумац мора слиједи и пут истине** - наведено је у образложењу Жирија. Ника Иванчић је **сведеним изразом, непошкиваним идејама да своје улоге донесе тачно, упошријебила сва глумачка средства која појединац може да има и шиме показала како се свака реченица памти када је изговори неко са пуним увјерењем, у нешаблонираним жанру какав је красио предстваву „Реалисти“.** Тимеа Филип и Арпад Месарош фестивалску награду су понијели због своје **несебичне одлуке да истинито, промишљено и надасве узајамно донесу љубав, трагедију и жар надања на сцену. Уколико прије јер је Тимеа Филип ускочила у улогу Карењине, а публика и Жири су се колико поштовјешили са игром овог пара, као да су на сцени више стожина пута. Сведеним, понекад и радикалним глумачким методама су оправдали великог писца Толстоја и увјерљиво пренијели један од највећих романа на сцену,** навео је Жири у образложењу Одлуке.

Награђени, пуни позитивних утисака са Фестивала, имали су само ријечи хвале, како за организатора, тако и за публику. За глумицу Тимеу Филип, награда са Фестивала глумца је врста путоказа, на којем пише да је глумац на добром путу да настави даље, још боље и савршеније. Њен партнер на сцени Арпад Месарош, који је први пут играо на сцени Никшићког позоришта, није крио утиске да до сада није видио искреније одушевљење и радост на извођењу ове представе, као што је то било у сусрету са никшићком публиком. Због такве синергије, Месарош на награду гледа као на посебну заслугу, која је резултат рада цијелог ансамбла и искусног редитеља Дејана Пројковског. Он је истакао да посебну захваланост дугује пар-

Дејшаљ са додјеле награде на свечаном затварању Фестивала

тнерки Тимеи Филип „са којом је играње ове представе право задовољство и бескрајна слобода“. Хрватска глумица Ника Иванчић захвалила се организатору, Жирију и никшићкој публици на, како је рекла, „прекрасној атмосфери, гостопримству и дивној награди“. Она није крила задовољство што су Театар EXIT и глумачка екипа „Реалиста“ били дио екипе никшићког Фестивала и увјерена је „да ће се то позоришно искуство барем још једном поновити“. За глумца Душана Вукашиновића, награда има посебан значај јер је добио у конкуренцији са великим глумачким именима. Награде које добије „Употреба човека“, ма какве биле и одакле долазиле, за главну лауреанткињу овогодишњег Фестивала глумца, Марту Береш је увијек посебан доживљај јер, како је навела, ријеч је о врсти позоришта какву она жели да гледа и да у њему учествује као глумица. „Верујем да се добар позоришни тренутак може десити само ако постоји осетљива, отворена публика која је спремна гледајући да преживи болне и чак непријатне тренутке. Такође верујем да са добром умјетношћу можемо мењати неки људски карактер. Овога пута у Никшићу је било дато све да се деси прави позоришни тренутак. Јако сам захвална свима који су суделовали у томе. Много волим ове људе са којима делим сцену. Улогу сам преузела од дивне глумице која је на породилском боловању. Јако сам јој захвална као и Борису Лијешевићу редитељу, са којим сам имала јако добру сарадњу“, казала је Береш. Македонски глумац Никола Ристановски на уручењу награде изјавио је да се осјећа „тако зрело јер има тренутака и пунктова у животу када човек помисли да оно што ради ипак има неког

смисла“. Он је позивјући се и на изјаве осталих награђених глумаца, апострофирао улогу публике, која је према његовој оцјени ипак најважнији дио овог Фестивала.

Ријечи похвале за публику на затварању Фестивала имао је и умјетнички директор Никшићког позоришта Јанко Јелић, који је истакао да „нема већег признања за једно позориште, за позоришне раднике, за глумце, умјетнике него да се тражи карта више. То показује да смо нешто значајно и добро урадили, али то нас и обавезује да у народном периоду још бољи будемо, да будемо достојни вас, да будемо достојни ових великих глумаца“, казао је Јелић. Он је овогодишње фестивалско издање сагледао као „незаборавно и величанствено умјетничко сабрање“ јер је Никшићко позориште угостило велика позоришта и глумачка имена која су игром оплемењила животне, књижевне, умјетничке приче. Иако је тек завршено осамнаесто издање Фестивала, Никшићко позориште, поручио је Јелић, кренуло је у припрему деветнаестог фестивалског циклуса, као што и обавезује богата позоришна традиција и традиција града.

Фестивалска завјеса је спуштена, а сви учесници програма, публика и јавност били су задовољни његовим репертоаром, организацијом и одјецима. Све то упућује на закључак да ова оригинална смотра глуме, на основу чије концепције су настала неколика фестивала у земљама окружења, обавезује државу Црну Гору да му додијели статус фестивала од посебног значаја, који му припада како по квалитету, тако и по значају.

С. Маројевић

У позориште нас зову велики књижевници

„Овогодишњим Фестивалом глумца владаће књижевници и књижевни ликови“, најавио је председник Савјета 18. Међународног фестивала глумца, Јанко Јелић, уочи одржавања велике позоришне смотре глуме у Никшићу. Ту своју оцјену, Јелић је утемељио на фестивалском репертоару, у којем одзвањају највећа имена свјетске и домаће књижевности. Седмодневни програм Фестивала је ту изјаву потврдио из ноћи у ноћ, без изузетка.

Све познатији од познатијег; Толстој, Ибзен, Кафка, Нушић, Тишма. Рекло би се да се комад „Реалисти“ по џексџову Словенца Јуре Караса не уклапа у набројано друштво, али њо је њако само на први поглед и о њоме нешто касније. Враћимо се на њо да ће се овогодишњи Фестивал представити великим и непролазним џексџовима који се препознају прво по чињању, па џек онда по могућем игрању. Збиља је њо велики изазов и искушење за позориште и његове посленике, глумце и публику прије свих. Универзални мошиви и џеме, нерјешива пињања и узвишени проблеми препознају у свим свјејским језицима и културама. Ситуација која приморава артисти да прије свега буде пажљив чињалац, па џек онда интерпретатор. Знамо, рећи ћемо да сваки џексџ који се игра мора прво бити ишчињан, али запињајмо се колико се њо џексџова чиња и срења као што се чиња и срења Ана Карењина. Тај сусрет заиста мора

Глумица Тања Бошковић, председница Жирија на одварању Фестивала

бити посебан и за њо је посебно и његово „чињање“ у глумачкој игри. Таква посебност и јединственост је незаобилазна и за остале великане чије џексџове ћемо „чињати“ гледајући нестремце из мрака партера и балкона.

Но, у крајњем, зар баш њо није суштина глумачког заная? Да у живом и најживљем облику прикаже лик и џијело од крви и меса, лик који је свакоме познат, али који никако да упозна себе до краја и због њога има потребу да се изнова роди пред нама кроз чињање и „чињање“. Зар није врхунац глумачког позива у њоме да се једном „порва“ са највећим умовима и њиховом оставишином која кроз све системе опсјаје као највећа вриједност овога свијета. Која опсјаје и у сваком од наших обичних живота, чак и онда када наша лектира широко заобилази велике књиге. Хијели не хијели, ми велику литературу живимо и играмо. Она о нама говори колико год се ми од ње сакривали и правили се да нијесмо из њене сфере или њене ере. Велике књиге су нам још како познате и ми смо њима њакође познаници јер се оне баве нама, гоштво искључиво нама. Театар није ништа друго него управо дио велике и познате књижевности. Додуше, постоји он и на другим мјестима, али се на њим мјестима брзо заборавља од стране публике. Тамо гдје театар зајвори враћа књижевности иста враћа ће чврсто замандалићи и за публику и пресахнуће. Јер нас су у позориште позвали и још увијек нас зову велики књижевници и велики јунаци. За њо је глумачки подвиг и прави рептиљски и позоришни избор да се са њом нашом узвишеном и познатом свакодневицом срењемо на сцени. Да се са њоме ухваћемо у кошњац као библијски Јаков са самим Богом. То „рвање“ је права умјетност и свакако да представља улогу која сама по себи играњем носи награду и насладу. Живој који се из њаквог „мегдана“ роди не може никад да пресахне.

Ошуда долази и порука и андрићевски позив овогодишње глумачке моштре у Никшићу да се изненадимо познатим. Да се коначно и званично суочимо са Вронским, да завиримо у њајну Кафкине самоће, да се згрозимо над могућим собом у рају.

Да схватимо да политичко лудило и друштвено лицемјерје нијесу ексклузива нашега доба и да је управо несрећа што баш тим стварима нијесмо изненађени. И баш на овом мјесту и у препознавању ове истине нам се гошћово савршено уклапа загребачка комедија „Реалисти“. Као љуша права на љушу рану наше заблуђелости вакиом у коме нас изнова изненађују познатиом и већ бајатиом вијешћу да су нам сви проблеми ријешени, него ми то не видимо, записао је Јелић у каталошкој књижи Фестивала.

Ријечи селекторке Фестивала, Јелене Стајковац, такође су упутиле на закључак да драмска умјетност поставља значајна питања. Стајковац се у селекторској биљежници на почетку позвала на познату реченицу Мире Траиловић да „уметност

Радинко Крулановић, директор Фестивала и Маја Стојановић, глумица Никшићког позоришта

почиње тамо где се сложе неке тајанствене и непознате силе унутар човека и епохе.“

Постоје универзалне теме које из епохе у епоху, из века у век, из једног уметничког дела у друго, контекстуализују уметници тражећи одговоре на питања која муче човека. Овај живот, у ком смо се и ми задесили, пун је изазова, а што смо модернији и напреднији, све нам је теже да пронађемо прави пут, пут до слободе.

Та исконска човекова потреба за слободом, подтекст је свих тема којима се баве класици и савременици. Пред нама су познати ликови драма чијој се непрестаној борби за слободу изнова дивимо, можда јер и себе непрестано изненађујемо сопственим напором који свакодневно улажемо не бисмо ли били апсолутно слободни.

Позориште се обраћа свима. Указује на бројне проблеме, али и оплемењује, подучава и помаже нам да поврастимо веру, наду и смисао постојања.

Позориште нам поставља значајна питања. Да ли правдољубиви појединац може опстајати унутар урушеног система?

Зашто остати и опстајати као уметник у друштву које уметности и сопствену културу одбацује и не вреднује као опште добро? На који начин допрећи до власти и указати на то да је култура стуб једног друштва и да је основ његовог идентитета?

Како живети у сукобу са друштвеним правилима? Да ли се супроставити срцу и дубоко утемељеним принципима и ипак одустати од борбе за освајањем слободе?

Зашто смо пали у канџе наopakих идеологија, ниских страси и нагона најгоре врсте?

Како преживети лицемерје, неморал и прељубу? Како се борити против власти и идеологије капишала? Да ли је могуће из те борбе изаћи као победник?

На који начин пркосити свету и свим негативним појавама у њему? Да ли је изван позоришта свет подношљив?

Можда нам баш овогодишња такмичарска селекција, понуди неке одговоре. Хајде да променимо нешто! Да надмудримо време! Да не постанемо то што од нас тражи! Да се не одрекнемо себе! Да не живимо по туђим правилима! Да не пропуштамо живој, али да га не шрошимо узалуд! Хајде да живимо без калупа и исписи, позвала је селекторка Стајковац публику, али и саме учеснике фестивала, са мотом ИЗНЕ-НАДИМО СЕ ПОЗНАТИМ!

Фестивалска публика је имала прилику да ужива у широкој лепези драмског израза, у којима је доминирала глумачка естетика, препуна различитих изражајних средстава. Позоришта нема без глумца, порука је познате југословенске и српске глумице Тање Бошковић. Или како је још сликовитије рекла млада глумица Маја Стојановић на свечаном отварању Фестивала, „**глумац је посредник између истине и људи који нијесу увијек спремни да виде, чују и разумију, посредник између писца, његове ријечи и публике која вапи за одговорима о свијету у коме егзистира**“. Фестивал глумца у Никшићу, препознатљив управо по својој концепцији, у центар поставља глумца, који како је изјавио директор Фестивала и Никшићког Позоришта, Радинко Крулановић позивајући се на Станиславског, „дарује оно што је тешко учини уобичајеним, оно што је познато учини лаким, а оно што је лако учини лијепим.“

Интервју: глумица Тања Бошковић, председница Жирија 18. Међународног фестивала глумца

Партнерство је најважнија ствар у глуми

Позориште је једна велика, најузвишенија заједница. То је озбиљна заједница, окупљена око живота.

Сигурна сам да данас нема театра, или да он никада није измишљен, не бисмо могли да сагледамо ни једни друге, ни сами себе.

Држава мора да негује уметност и уметнике. У противном претворићемо се у кафану, естраду, у потрошњу и јад.

Тања Бошковић, позната српска позоришна, филмска и телевизијска глумица, била је председница Жирија 18. „Међународног фестивала глумца Никшић 2022“. Ту улогу прихватила је са посебним задовољством, јер за четири и по деценије каријере, глуми је на посебан начин даривала себе. Улогама које је тумачила, нарочито позоришним, „откидала је дио своје индивидуалности“, дио свог бића. Због таквог њеног односа према тој узвишеној професији или како она рече „божијем дару“, разговарали смо о феномену глуме, драмској умјетности, али и фестивалској смотри у Никшићу која је концепцијски посвећена ГЛУМЦУ.

Позориште, односно глумац може да дочара све: и како богови на небу живе, и како шапуће море и цвијет у цвату и како „птице умиру пјевајући“... Глумац може да каже и интерпретира све. Некад и више од тога...

Казао је мој професор глуме Предраг Бајчевић: „Позориште, то је један глумац и један гледалац.“ Позориште... Казалиште... Гледалиште... Театар... Свеједно како га звали, етимологија тих ријечи нам говори да је то, оно што нам се казује о дешавању између људи који су се окупили око једне идеје, или који су дошли да просио чују шта други мисле о тој, некој идеји, ствари, појави или емоцији... Гледалиште је мјесто гдје гледаше... Театар (грч. theatron) је мјесто, поприште неке радње, неког догађаја. А, онда ми се намеће сасвим логичан закључак - позоришна представа је све што долази из

театра.

Гледано из мог угла, позориште је једна велика, најузвишенија заједница. То је озбиљна заједница, окупљена око живота. Заједница која говори о животу. Глумац играјући у једном

Фото: Жељко Штатурчић

Тања Бошковић на Фестивалу у Никшићу

комаду, са својим колегама, изгради такав однос који је већи од пријатељства, већи од односа са мајком или животињним партнером... Позориште је магија, која вас увуче на посвијетле део једне снажне, чврсте породице. А такав однос у театру је епохално важан. Однос према свему што чини позориште. Однос према лијери, музици, сценографији, партнеру... Партнерство је ипак, најважнија ствар у глуми. Да будем јасна: ми на академијама много учимо о радњи на сцени, о разним сегментима који чине глуму, а мало нам говоре о партнерству, о заједништву унутар једног креирања које се зове освајање и прављење уметничког дела. То се учи кроз рад, стииче се кроз мукојрпне процесе, који су уједно и лепота јер су пуни дивљења, поверења, разумевања... Једино што се памти у позоришту јесу ти односи дубоког разумевања, две или више особа колико нас је на сцени.

Фото: Звездара Театар

„Сузе су ОК“, Звездара театра/Тања Бошковић: „Играћу док будем жива“

Једино што памћим, све остало заборављам. Пишају ме: „Које сће награде добили?“ Кажем: појма немам. Пишају ме и: „Како сће играли?“ Мој одговор је: не сећам се. Али сећам се, рецимо, Ђузине шаке...или сцене када из његових очију иду сузе... Нема шог ордења на овом белом свешћу који су мени значајнији од ших Ђузиних суза... Сећам се сваког осећања шог шренућка... Сећам се, рецимо, очи Пере Краља, његовог хода по шим гробовима... То су моје биографске јединице... Те моменће нећу никада заборавиши... Или глас Рада Марјановића... Када моја душа буде одлепшала, ја ћу шај глас и даље чуши. То је део мога бића. Играла сам са Драганом Николићем, Миленом Дравић, са Љиљаном Кршић, са Бајом Живојиновићем, са Љубом Тадићем... Са Микијем Кршиовићем играла сам многе представе. Насћупала сам са Звонимиром Рогозом који је рођен 1887. али и са младом Мином Ненадовић која је свешћ угледала 2000. године. Играла сам са Предрагом Ејдусом. Сећам се госћовања у Аустралији. За ших седам дана морали смо да играмо представу на чешири краја шог коншиненција. Пишају нас: „Где вежбаше“? Кажемо им: у авиону. „А где спаваше“, пишају нас? Ми, опешћ одговарамо: у авиону. То је била екипа

високог ризика. То су искушва која се не дају ни препричаши. Одемо, одиграмо представу, седемо у авион и лешимо дванаесћ саши на другу десћинацију. Сви они, као и многи други, које овог пуша нисам поменула су моја браћа, како год, ко сагледавао овај мој доживљај... Када Вам све ово причам, видише да мало засћанем... Навиру ми сећања, а она буде емоције. Заши овако и гесћикнулишем. Видише усћанем са сћолице, раширим руке, како бих Вам дочарала делиће ше ашмосфере. Јасно видим све ше слике, сцене... То богашћо искушво ме наводи на закључак да сам имала много среће да шолики уменички опсег просћо загрлим... То је моје богашћиво и једино, шшо могу да осћавим својој деци, је шшо задовољсћиво.

Уништити театар је немогућ наум

Театар је живот, а он је саткан од прича. Приче су пуне емоција, које раћају нове емоције. И тако се у позоришту, енергија врти у круг, а енергија је неуништива... Самим тим и позориште је неуништиво!?

Сигурна сам да данас нема шеатра, или да он никада није измишљен, не бисмо могли да са-

гледамо ни једни друге, ни сами себе. Због тога позориште има толику снагу и моћ. Оно опстаје вековима, без обзира колико се политика ширдила да га обесмисли и да га превори у пуку забаву. Уништили театар је немогуће, ма колико се неко ширдио у тој намјери. То је немогућ наум.

Знаш, сад почињу да нас уверавају да позориште постоји и без глумца. Поборници те теорије, акцију у форми визуелно – техничког ефекта, проглашавају театаром. То не може бити театар. То је други медиј. То је ликовност. Театар је жива реч, живи покрећ. Театар има циркулане енергије између људи... То је енергија људи на сцени и енергија публице.

Позоришни ансамбли су једна велика сила. Задатак позоришта је да буде субверзивно у односу на садашност. Зато политичари држава, поготову ових малих у окружењу, укључујући и ових у којима ја живим, а мислим на Црну Гору и Србију, раде прошив тога да се позориште разбоковава. Они гледају да га ушукну. Е, ја им кажем: неће те ушукати позориште! Неће, јер ћемо се ми организовати, попут ових младих људи из загребачког ЕХИТ Театра, које сам срела у Никшићу, на Фестивалу глумца.

Не знам како је код вас, али код нас се млади глумци не запошљавају. Значи не стварају се ансамбли. Они немају од чега да живе. Вероватно их издржавају родитељи, али сигурна сам да ће учинити све да та снага која се зове ансамбл позоришта и даље живи. Можда неће моћи да уче од Мире Бањац и Ђузе Стојиљковића, од Пере Краља, од којих сам учила ја, али ће учити од неких других, намерно радећи за боље, напредније друштво, у име нас и за нас. То је обавеза глумца. Држава мора да негује умјетност и уметнике. У прошивном преворићемо се у кафану, естраду, у пошироку и јад. Имам срећу да се дружим са неким људима који одбијају да живе оно што им се нуди и намеће. Могу да будем гладна. Неће ми представљати шешкоћу. То сам искусила и научила. Могу да будем јако сиромашна и да преживим. Но, у свему томе, знам једно: морам остати дама. То је јако важно. Чега се год жена дохвати, она мора то преворити у лепоту. То може да буде и чишћење куће или било шта друго. То може да буде неки просј мајеријал. Али ако му даш љубави, он ће вам послужити као најбољи. Не мора на овој мојој хаљини да пише Dolce&Gabbana... Не шире-

ба ми шуће име на снопвеној кожи.... То игноришем.

Нега језика, један је од примарних задатака театра

Позориште има значај у друштву, управо због подизања свијести, чувања правих вриједности појединца и друштва у цјелини... Оно се бори против поремећаја система вриједности, шири видике, спаја људе, како Ви рекосте, у једну велику заједницу, преиспитује стања и појаве и друштву,

Тања Бошковић

указује на његове девијације, негује и чува културно благо... На шта би требало позоришна умјетност у овом тренутку да обрати посебну пажњу?

Почећу опет од ових наших просјора, бивших југословенских република. Театар је и географија. Оно што је веома важно за овај географски просјор је то да се ми просјиремо на једном географски одређеном, малом, језичком подручју. Када ово кажем, мислим на све ове земље бивше Југославије. Ми смо релативно мало језичко подручје, које се не може мерити са енглеским, француским, шпанским. Они су свој језик ширили

освајањем шћућих шћеришорија и шако су се шћрудили да намешћну њихов језик и кулшћуру. Овде шћо нису успели. Али глумшћивеност шћ нација на овом јужнословенском, релашћивно кажем малом језичком просћору, је изузешћна. Чини ми се да на овим просћорима има нешћо сшћрашно важно, а шћо је везано за језик. То је да га морамо сачуваши. Пре свега његову мелодичност, дијалекше који су чаробни. То је право богашћсшћво, ризница језичке полифоније и мелодичностши. Но, како је језик жива машћерија, он се развија... У шћом развојном процесу, морамо наш језик сачуваши од шћућица, нарочитшћо шћзв. сленгова, скраћеница које ме лично узнемиравају... У шћеашћуру не волим просће ријечи... То ми се све мање допада и шће појаве све мање шћолеришем. Да, сигурно, посћоје драмске сшћуације у којима се корисћи и шћај „просћачки“ језик. Засћупник сам шћезе: „Нега језика, један је од примарних задашћака шћеашћра.“

Једно време су нам говорили како је наш шћеашћар сшћаромодан. То није истшћина. То сам научила из рада са сшћраним редишћелшћима. Дође човек из иносћрансшћва да режира код нас. Још у шћоку процеса каже нам: „Боже, какви су вам предлози! Спекшћакуларни! То наши глумци не раде.“ А, због чега је шћо шако? То је сшћвар слободе мисли, изражавања. Једносћавно речено, ми смо слободан народ, познаши медишћерански слободни народ. То је једна разбарушеност. То шћо нама, у нашим позоришћима пада на памешћ, шћо код Енглеза не долази у обзир. Они добију шћексшћ, не смеју да се макну, ни запешћу да промене. Код нас глумац каже: „Чекај... До пола једна радња, а од пола је нешћо сасвим друго.“ То је иншћерпешћација и шћо је глума. То на другим језицима не раде. Заши сам ја очарана домаћим позоришћем. Очарана сам због слободе у односу на лшћерашћуру. Осим шћога кроз наше процесе рада можеше свашћша- нешћо да научише о себи, о свом народу, о свом посћојању. То у свешћу немаше.

Све што не могу да урадим у животу, на сцени могу

Позориште не може без глумца. Његова мисија је незамјенљива. Но, позориште је и колективизам, без кога нема успјеха, прије свега због чињенице да оно сублимира све умјетности. Имајући то у виду, Никшићко позориште кроз фестивалску продукцију у центар ставља глумца, организујући смотре чије су награде искључиво глумачке.

Никшић је благословен и решћка је прилика да

се дође негде, где је глумац у ценшћуру пажње. Глумце су једно време, а шћог покушаја и данас има, багашћелисали на рачун редишћелшће професије. Редишћел је посћао краљ, бог, онај који се пиша. Али позоришше се полако враћа глумцу. Глумац је шћај који даје све шћо има за шћеашћар и за шћај однос са публиком, са којом осћаје до краја. И шћај посао никада не заврши. Осћаје у свом занашћу, од гађања парадајза до великих узлешћа и никада не заврши свој посао.

Редишћелши изрежирају и оду, а шћада предсћавашћек почиње да расще и да живи. Очшћ пример је предсћавашћа „Сузе су ОК“, у којој играм 23 године. У шћој предсћавашћи, људи могу да прашће како сам се развијала као човек, јер није истшћо када у 35. одиграше нешћо и кад шћо истшћо изведешће у 65. години. Није истшћо унушћар мене, а није истшћо ни дело. То је јако важно да људи схваише да све шћо ја јесам, јесше у предсћавашћама и све шћо је у предсћавашћама, јесам ја. Глумац је од крви и меса, сашћкан од емоција, па на сцену излази некад расположен, а некад нерасположен. Но, шћо публика не сме да осешћи. Дешавашће да је неко од нас, шћог дана сахранио драгу особу или да је доживео нешћо лепо шћај дан. Велика вешћшина и професионализам су пошћребни да се шћо не види.

Имамо и сшћуација да се одигра премијера, а онда се предсћавашћа једносћавно уруши... Код добрих глумаца шћо се не дешавашће. Испод неког нивоа се једносћавно не иде. Али никада не знамо какве нам се околностши намећу. Десило ми се да на првој репризи једног комада почиње да пада киша шако јако да све време бубњи и публика ме не чује, ма како ја викала... Једном приликом због невремена на сцену почиње да шћече вода, а ја на врховима прсщиију играм предсћавашћу... То су спољашње околностши на које не можемо да ушћичемо. И повреде се дешавашћу. Тако ми је једном на предсћавашћи пукао супраспинашћус. Иде сцена: колега ме носи на једној руци и врши у круг. Предсћавашћу сам, дакле одиграла најнормалније, као да се нишћша није десило. Тек после када сам завршила насщуп, иза завесе осешћила сам ошћар бол и схваишила сам да не могу да носим сопсщивену руку... Али шћо публика није смела да зна.. Тако смо некако баждарени. Глумац не може да се онесвесщи на сцени... Ваљда од шћог лудачког адреналина. Била сам присушћна када је колега доживео срчани удар. Он је одиграо сцену до краја, дошао иза сцене и пао. И сама сам имала једну незгоду. Излазим на сцену са крволипшћањем из носа. Иде моја музика... Иде и моја крв из носа... Али морам играши... Искорачим на сцену, пущћим нос, крви

Фотос: Херцеговачко позориште

Тања Бошкови као Сара Бернар/продукција Херцеговачко позориште и Херцег фест

нема. Одиграм, оипевам и све што треба, враћим се и како сам зашла за завесу, шако је настало поново крволипање из носа.. Нешто се деси, нешто што је прошио нобјашњиво... Све што не могу да урадим у живоју, на сцени могу.

Језик театра је универзалан

Какве утиске носите са никшићког Фестивала и из Црне Горе, гдје повремено живите.

Селекција Фестивала је фантасична. Изузетна организација, што је одраз рада не само Позоришта, него читавог града. Алал вера! Значи свакодневно је требало смешити велике ансамбле, угостити, са пажњом и нежношћу дочекају и испрајити госте... Осећала сам се удобно. Све је на време било доступно, што је рејкоси.

Верујем да ће овај Фестивал попримири међународни карактер у правом значењу те речи, јер управо у поређењу са другим представама, можемо у позоришту схватити, шта смо постигли. Тако и ви у Никшићу можете да закључите докле сте дошли.

Када су добри глумци, када се играју познати шекспирови, представе се могу гледати на било ком језику. Глумци могу да говоре и кинеским, или мађарским језиком, што ништа не мења. Језик те-

атра је универзалан. Ако има емоције на сцени и ако је добро позориште, ви то причу разумете и када не разумете речи, разумете нешто друго – однос, радњу. Разумете дејство. Када одем у земљу чији језик не говорим, одмах идем у позориште.

Морам да кажем да је никшићка публика дивна. Можда не нарочито сарадљива. Оно што примећујем је њена суздржаност у реакцији. Људи су то мало повучени. Они дају велики аплауз на крају, али за време трајања представе рејко... Слободно смемо да пустимо своје гласове и дланове и све повике и негодовања ако нам се нешто не допада. Позориште је једна демократска средина, где имамо права да будемо исти. Више волим сарадљивију публику, смешљивију, узбудљивију публику. Овде су све добро образовани људи, то се види. Одлично говоре... Све је у реду, само морају да буду мало слободнији да би глумцима који су дошли било пријатније. Исто тако, мораће имати више публике на разговорима о представама, а не само да буду присутни новинари и људи из театра. Шта је драгоцено то? Људима који одиграју представу је драгоцена управо та публика. Биће да она каже како су нешто доживели, па ће онда глумац када дође кући да се запише: „Шта ја то нисам довољно ефикасно урадио да би представа или моја улога требала да буде боља?“ Важан је тај разговор са публиком. То су важне ствари јер ми тако постајемо заједница и тако се онда не разликујемо - ми горе на сцени, а ви доле у партеру.

У Црној Гори постоје четири позоришта. Цијеним да је мало. Херцег Нови треба да има позориште. Којор мора да има позориште. На то вас обавезује и традиција. Ми смо на овим јужнословенским просторима дозволили лошим ђацима да нас избагајелишу. Ако имамо позоришта и ако његујемо уметност, деца ће нам бити здравија. Одласком у позоришта, биоскопе, музеје, библиотеке сазнаћемо одакле долазимо. Тако ћемо умети да читаме. Знаћемо боље да мислимо, више ћемо знати волећи. Томе служи позориште. Не да се приказујемо како смо нашминкани, обучени, него да покажемо шта мислимо, шта осећамо. Да покажемо како волимо наше песнике, сликаре, глумце...

Разговарала: Славојка Маројевић

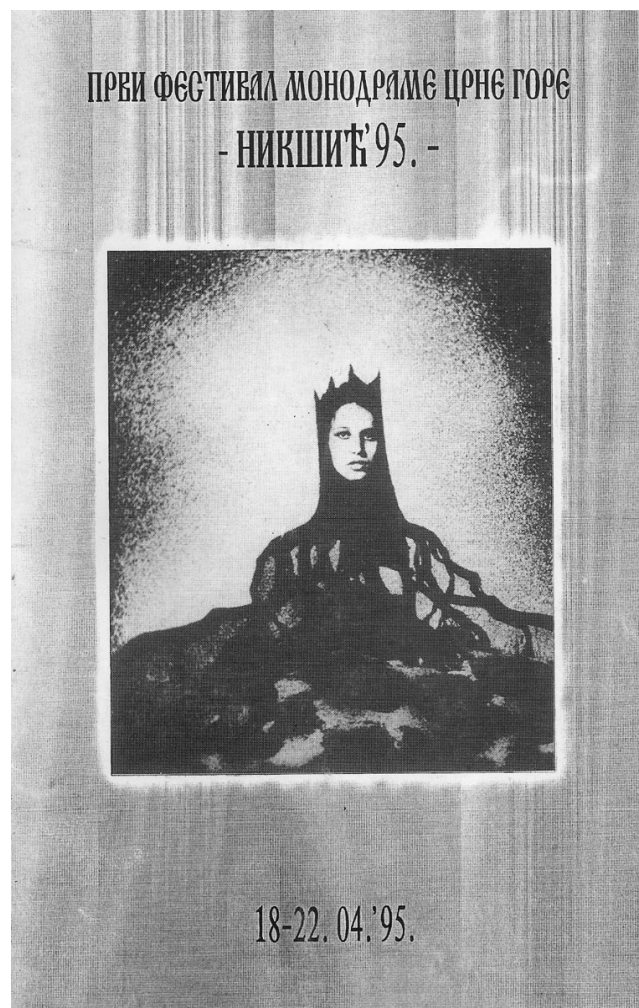
Генеза Међународног фестивала глумца Фестивал на путу за „академију“

Фестивал на путу за „академију“

„Међународни фестивал глумца“, позоришна светковина чији је продуцент и организатор Никшићко позориште, у основи је посвећен Његовом височанству Глумцу и глуми, као „основама драмске умјетности и позоришта уопште“. Утемељен на том теоријском, али и практичном постулату, Фестивал је пролазио кроз различите форме.

Његов историјат потиче из раних деведесетих година минулог вијека, у вријеме када позориште у Никшићу није ни постојало. Културно умјетничко друштво „Захумље“, тих година, као и раније, кроз своје програме је његовало и позоришне изразе, чиме се одржавала прекинута нит позоришног стваралаштва у Никшићу. У „Захумљу“ је покренута идеја о организовању позоришног фестивала. Тако је у априлу 1995. године одржан „Први фестивал монодраме Црне Горе“. Већ сљедеће године (1996), Фестивал монодраме прерастао је у „Југословенски фестивал позориште једног глумца“. У мају сљедеће године (1997), одржан је II Југословенски фестивал „Позориште једног глумца“. У априлу 1998. године III Југословенски фестивал „Позориште једног глумца“. Наредне године (1999) Југословенски фестивал „Позориште једног глумца“ није одржан. Као „Међународни фестивал глумца“ установљен је и реализован 2000. године, такође у организацији „Захумља“ и после тога је наступила седмогодишња пауза. Никшићко позориште у фебруару 2007. године, обновило је ту значајну позоришну смотру, која је окупила позоришне ствараоце са простора бивше Југославије. Од тада је Фестивал остварио вишеструку мисију. Фестивалска издања, од 2007. године до данас, позоришној публици су подарила потпуну жанровску разноврсност. Истовремено, Фестивал је понудио у глумачком изразу и исказу, широку разноликост у креацији и интерпретацији. Кроз своју развојну генезу и хронологију, Фестивал је трагао управо за својом препознатљивошћу. Кроз издања, организацију и продукцију Никшићког позоришта, коначно је утемељио своје биће и суштински се остварио као Фестивал глумца, односно потврдио своје име и установио сопствени идентитет.

У театарском смислу, Фестивал је из године у годину попримао дух, и са аспекта драматуршке и театаролошке науке, постао „академија у малом“. Тако

је створио и оправдао сопствену особеност. Баштинећи богату културну и позоришну традицију, Никшић је увијек имао препознатљиву позоришну публику. Током посљедњих издања, Фестивал је довео изразито младу и сензибилну публику, што је још један квалитет и посебна мисија цјелокупног пројекта, који, према оцјенама учесника, позоришних критичара и театролога, има сигурну будућност. Фестивал је у Никшић „донео“ велика глумачка и редитељска имена из земље и региона, међу којима су: Шпиро Губерина, Ивица Видовић, Зијад А. Соколовић, Мирјана Карановић, Воја Брајовић, Милан Лане Гутовић, Неда Арнерић, Ана Карић, Борис Бузанчић, Мето Јовановски, Јоана Поповска, Емир Хаџихафизбеговић, Сергеј Трифуновић, Мирсад Тука, Борис Лијешевић, Добрила Стојнић, Слободан Љубичић, Елизабета Ђоревска, Наташа Нинковић, Драган Пеле Петровић, Јасна Ђуричин, Мирко Влаховић, Младен Нелевић, Нада Вукчевић... Они и њихове друге колеге различитим артистима, у редитељским бравурама најпознатијих имена са простора бивше Југославије, Фестивалу су дали посебну умјетничку вриједност, због чега је између осталог и препознатљив.

Глобална слика живота

Представа „Обожаваатељка“, коју је према једночинкама „Аутограм за Милицу“ и „Обожаваатељица“, савременог хрватског драмског писца **Мата Матишића** режирала **Ана Вукотић**, премијерно је изведена 25. новембра у Краљевском позоришту „Зетски дом“. Осим режије, Вукотић потписује адаптацију, као и дизајн представе, а драматургију **Жељка Удовичић Плештина** и **Рајко Радуловић**. За костимографију је задужена **Лина Лековић**, пројекцију и видео инсталацију **Иван Марушић Клиф**, сценографију потписује **Андреа Рондовић**, музику **Александар Радуновић**, док је асистенткиња режије била **Нина Мартиновић**.

Улоге тумаче: **Дејан Иванић**, **Ана Вујошевић**,

„Обожаваатељке“ - глобална слика свијета

Вуле Марковић, **Марија Маша Лабудовић**, **Горан Вујовић**, **Јелица Вукчевић**, **Вукан Пејовић**.

За драматуршкињу Жељку Удовичић Плештину, Матишић је писац који је тренутно изузетно присутан на регионалним сценама. Његове двије једночинке на којима и почива „Обожаваатељка“, како је истакла Удовичић Плештина, повезане су главним мушким, али још више женским ликовима.

Управо ти женски ликови и њихове судбине биле су наша драматуршко-редитељска инспирација током процеса. Дrame су драматуршки формално одвојене цјелине, но управо

„Обожаваатељка“, детаљ са премијере

‘шешање’ тих ликова из једне у другу драму и могућности преласка, јесте нешто што их обједињује, додала је она. Удовичић Плештина нагласила је и како се судбине ликова, иако осјенчене хумором и иронијом, показују као трагичне.

Њихове судбине иако дају глобалну слику свијета који нас окружује, а еманирају и још неке теме којима смо окружени, а то су корупција, криминал, лицемјерје, каријеризам и све друго што постоји око нас, нагласила је Удовичић Плештина.

Глумач **Вуле Марковић**, најављујући представу, издвојио је реченицу коју је Мата Матишић кроз лик *Маја* на крају комада рекао – „не знам да ли због неке душевне болести, од које болујем а да не знам, или због своје професионалне деформације – све чешће људе доживљавам као ликове“.

Мислим да нема глумца који није размишљао у том правцу док је посматрао живој око себе, а некако га није артикулисао на начин на који га је он артикулисао. Тако да је ово представља о ликовима, људима који су се идентификовали са неким улогама које играју у својем животи – професионалним, идеолошким, политичким – то су нека убјеђења у којима су људи, иако да кажем, једноставно превише засиранили, поручио је Марковић.

За глумца **Горана Вујовића**, ово је био други процес који ради са редитељком Аном Вукотић. Он вјерује како ће „Обожаваатељка“ бити још једна добра представа.

Ако се по јутру дан познаје, надам се да ће и ова представа бити успјешна као и претходна на којој смо радили заједно, истакао је он, уочи премијере.

С. М.

Градско позориште Подгорица премијерно „20 000 миља под морем“

Едукативно-поетична прича

GRADSKO POZORIŠTE PODGORICA

Po motivima romana Žila Verna

Sezona 2022
Dramska scena za djecu
Preporučeni uzrast (5+)

TEKST
Jasmina Fulurija

REŽIJA
Marko Čeh

KAPETAN NEMO
Željko Radunović

ARONAKSA
Dijana Dragojević

KONSEJ
Una Lučić*

NED
Božidar Zuber

*Studentkinja Fakulteta dramskih umjetnosti Cetinje, master studije Studijskog programa gluma, u klasi profesora Branimira Popovića

• **Марко Чех:** „20 000 миља под морем“ не пружа само визуелни доживљај већ је, прије свега, едукативна представа.

• **Стеван Копривца:** Градско позориште претвара се у једну позоришну фабрику, која упркос свему добро функционише.

Представа „20 000 миља под морем“ (5+), за

коју је драматизацију урадила **Јасмина Фулурija**, а режију **Марко Чех**, 19. новембра премијерно је изведена у Великој сали Културно-информативног центра „Будо Томовић“. Костимографију за представу потписује **Тијана Тодоровић**, музику **Младен Никчевић**, а сценографију **Нежа Мекота**. Улоге тумаче: **Жељко Радуновић**, **Дијана Драгојевић**, **Уна Лучић**, **Бојидар Зубер**.

Марко Чех је водећи словеначки редитељ млађе генерације, који је судећи по реакцији публике на

премијери ову причу приближио дјеци на веома допадљив начин. Он је задовољан процесом рада и цијени да „20 000 миља под морем“ не пружа само визуелни доживљај већ је, прије свега, едукативна.

Јасмина Фулурија истиче да јој је овај ангажман био изузетно изазован.

Са овим дјелом срећала сам се и раније и самим тим није га било толико тешко спаковати, поготово када имаће један посебан задатак. Трудили смо се да представа буде едукативна и поезијска са снажним визуелним приказима, појаснила је драматуршкиња Фулурија.

Жељко Радуновић у представи игра *Капетан Немо*. Он је рад са словеначким редитељем дожи-

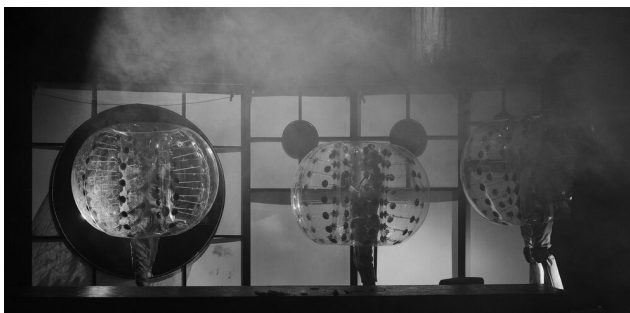
„20 000 миља под морем“ (5+) у режији Марка Чеха

вио као посебно искуство, јер до сада су радили представе на сасвим другачији начин.

Капетан Немо данас би свијету био јако корисан. Појављивало се доста сличних њему, али до сада је тежи посао ући у свијет и освјетити нашег човјека. Вјероватно постоје борци који би нешто промјенили, као и што постоје они који слушају шта треба промјенити, али то и не даје баш резултате и изгледа да се нешто мора понављати по хиљаду пута да би дошло до правог освјешћивања људи. Сам начин и процес рада је био изазован јер имаће редишеља који има своја виђења. Присућан је био различит концепт у односу на оно што смо углавном радили. Било је доста разумијевања и нашли смо заједнички језик и покушали да то изнесемо на најбољи могући начин, истакао је глумац Жељко Радуновић.

Уна Лучић која тумачи улогу *Консеј* је студенткиња Факултета драмских умјетности Цетиње, мастер студије, у класи професора Бранимира Поповића.

Консеј је неко ко је млада научница, која је сва у дилемама и књигама. Она машта о некој љу-

Едукативна и поезијска прича са снажним визуелним приказима

бави коју никада није могла да доживи, док јој Капетан Немо не подари то срце и препусти јој у аманет све што је стекао на Наутилусу - рекла је глумица Уна Лучић, појашњавајући лик који игра.

Када смо ми читали ову лектуру, што штиво је изгледало чудесније. Времена се мијењају и учинила су да Верн буде антиципативор научне фантастике. Оно што је некада било чудесно данас више није. Ова драматизација коју је Јасмина Фулурија направила је нешто што припада театру едукације и театру увођења у књижевност. Као адаптатор, она се држала онога што јесу Вернове главне литерарне координате и мало измјештала значења према овом времену када је екологија у питању, али и митоманија и историја. Више сам него задовољан пријемом публике јер је ово позориште за дјецу, а ако се дјеца досађују током представе, ви нисте успјели. Вечерас смо видјели да су дјеца реаговала добро. Дјеловала су зачуђено немајући увијек прави одговор на питања, а што је нешто што театар ствари треба да буде, јер одговори долазе каснијим исцртавањем. Радили смо у околностима које нису баш погодне за Градско позориште. Ово нам је друга премијера за крајко вријеме. Милан Караџић почиње са новом представом иако да се све то претвара у једну позоришну фабрику, која упркос свему добро функционише, закључио је директор Градског позоришта **Стеван Копривица.**

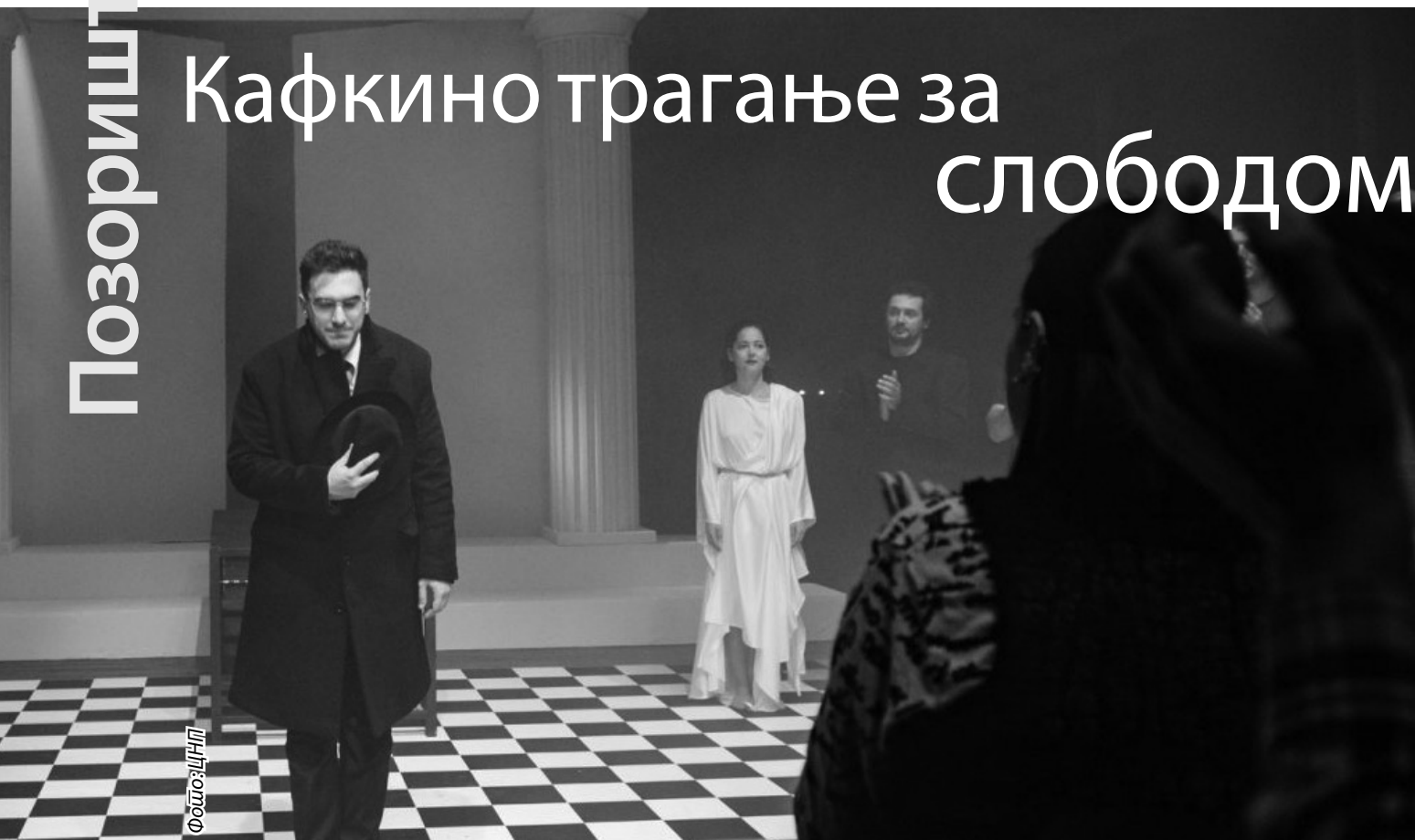
Овај пројекат је суфинансиран на Конкурсу за суфинансирање културно-умјетничког стваралаштва у 2022. Министарства културе и медија.

На иницијативу Градског позоришта Подгорица остварена је сарадња са Секретаријатом за рад и социјално старање, Центром за права дјетета, као и Министарством здравља, па су премијери представе присуствовала дјеца из Центра за аутизам.

С. Маројевић

„Процес“ ЦНП-а премијерно изведен на Сцени „Студио“

Кафкино трагање за слободом

Белада: Ово је прича о кривици која долази изнутра

Душанка Белада: Ово је прича о кривици која долази изнутра, али и кривици која долази споља. Начини на које гледалац може доживјети „Процес“ су бескрајни и то је главна карактеристика ове представе.

Публика је дугим аплаузом и овацијама поздравила глумачки ансамбл и ауторски тим представе „Процес“, премијерно изведен 17. новембра на Сцени Студио Црногорског народног позоришта.

Режија и адаптација Кафкиног романа повјерена је младој црногорској редитељки **Душанки Белади**, драматизацију потписују **Јован Бошковић** и **Душанка Белада**, сценограф је **Јован Бошковић**, костимографкиња **Гордана Булатовић**, композиторка **Марија Митровић**, извршна продуценткиња **Јања Ражнатовић**. У представи играју: **Вукан Пејовић**, **Јелена Минић**, **Јован Дабовић**, **Павле Богојевић**, **Стефан Вуковић**.

Редитељка Душанка Белада је казала да њена инсценација „Процеса“ показује егзистенцијалистички однос човјека према самом себи.

Ово је прича о кривици која долази изнутра, али и кривици која долази споља. Демони који спречавају човјека да оствари свој пошеницијал су ликови које глумци тумаче у нашем

„Процесу“, али начини на које гледалац може доживјети „Процес“ су бескрајни и то је главна карактеристика ове представе, истакла је Белада на ПРЕС конференцији.

Највећи изазов у данашњем времену је наћи своју мјеру слободе. Кафкино цјелокупно дјело и цијели животи се базира на трагању за сло-

„Процес“ у режији Душанке Беладе

бодом и за бескомпромисним свијетом у коме човјек може да у потпуности оствари своје пошеницијале и да буде срећан. Оно што смо на првим пробама покушавали да дефинише-

мо јесће шћа је шћо слобода – за сваког из аушорског шћима и глумачке екипе понаособ. Из шћих извора смо покушали да градимо ликове и анализирамо дјело и надам се да смо дошли до закључка и успјели да пренесемо колико је шћа слобода појам којим се не може шћек шћако лако барашћи – рекла је Душанка Беллада након премијере.

Јозеф К. је један обичан човјек који констћашћно покушава да себи објасни ситћуацију у којој се нашао, да схваћи зашћио је крив и исћовремено се бори са својим унутћрашњим осјећајем кривице, казао је Вукан Пејовић који игра Јозефа К.

Јелена Минић игра госпоћицу Бирсћнер, праљу, Лени и Јусћицију.

Бавећи се женама које шћумачим, хшћјела сам да видим из чега долази њихово присћјајање на компромис. Инћтересанћно ми је било да у ликовима које играм нагласим управо шћај моментћи, да шћо не буде пуко присћјајање на компромис, већ уједно и преиспћивање зашћио је шћо шћако. У шћоме ми је много помогло Кафкино промишљање у коме он прича о живчаној преосјећљивосћи и шћрудила сам се да ми сћално шће двије ријечи буду у мислима док сам градила ликове, рекла је Минић.

Глумац Јован Дабовић је казао да из овог процеса излази испуњен и срећан.

Срећан сам шћио сам имао прилику да уживам пошћпуну слободу у креирању улога које су ми повјерене, шћио ми је Душанка дала просћор да машћам и играм се, док год све шћио радимо буде све у сврси и шћачно, истакао је Дабовић.

Важан дио предсћаве је и каракћерисћична музика која, како је редитељка Беллада казала „све вријеме дише са предсћавом, глумцима и њиховим унутћрашњим сћћањима“.

Композиторка Марија Митровић је изразила захвалност што поново ради у националном театру и задовољство што су, поред ње, у овом комаду ангажовани и други млади музичари као што је црногорски састав „Kuhinjazz“ и вокал Дориа Недовић. Дио музике је снимљен, дио се изводи уживо на електронским инструментима:мооги, синтисајзеру и теремину. Поред тога што је специјално за ову прилику набављен теремин, инструмент који није био доступан у Црној Гори,

„Процес“ пружио машту у креирању улога

посебно сам срећна што се млади музичари ангажују и имају прилику да учествују у позоришном свијету, казала је Митровић.

Директор ЦНП-а Марко Баћовић казао је да је Кафкин „Процес“ отворен за тумачење, тако да свако од нас у њему може да препозна нешто од себе

Публика на премијери

и то је вјероватно главни квалитет овог дјела.

У експликацији коју је дала Душанка Беллада видјело се да већ дуго ради на „Процесу“, да је дубоко ушла у ово дјело и мислим да је јако добро урадила ову предсћаву, оцијенио је директор ЦНП-а.

С. Маројевић

„Мајка Земља“ премијерно у „Празном простору“

Снажна и провокативна прича

ПОЗОРИШТЕ

Dramski studio Prazan prostor

МАЈКА ЗЕМЉА

rediteljka: Minja Novaković
dramaturškinja: Milana Matejić
autori muzike: Ilija Gajević | Pavle Prelević
kostimografkinja: Mia Đurović
saradnica za pokret: Jelena Đukić
dizajnerka: Ana Mitrović
fotograf: Krsto Vulović
producentkinja: Marija Backović

igraju: Jelena Đukić | Mirjana Spaić | Maја Čampar

Sadržaj predstave inspirisan je tekstovima eseja Eme Goldman, kao i anarhističkim tekstovima iz Anarhističke biblioteke.

U predstavi korišćeno:

rad Tanje Markuš nastao za potrebe kampanje Centra za zenska prava na temu femicida | Analna utopija – Paul B. Preciado | Nabavi revolver – Tekst originalno objavljen 1921. godine listu Unije pekara Santjaga „El Comunista“ pod pseudonimom Huan Levadura | Rodoljublje, prijetnja Slobodi – Ema Goldman

Редитељка Миња Новаковић: **Жељела бих да предсћава комуницира на различитим нивоима са публиком, али прије свега да ошвори пишања о којима ће публика размишљаши.**

Драмски студио „Празан простор“ средином новембра је продуцирао нову позоришну представу „Мајка Земља“, која је инспирисана животом и дјелом Еме Голдман.

У ауторском и извођачком тиму су млади ау-

тори и ауторке. Драматургију потписује **Милана Матејић**, а режију **Миња Новаковић**. Костимографкиња је **Миа Ђуровић**, аутори музике **Илија Гајевић** и **Павле Прелевић**. За сценски покрет је била задужена **Јелена Ђукић**, а продуценткиња је **Марија Бацковић**. Улоге тумаче: **Јелена Ђукић**, **Мирјана Спајић**, **Маја Чампар**.

Ријеч је о снажној и провокативној представи која позива публику да промишља о феминизму и анархизму као друштвеним феноменима који у центар свог интересовања стављају људско биће.

Срећна сам што своју прву представу радим у „Празном простору“: Сами одабир теме припада мени као младој ауторки која преферира ангажовани театар. Млади ауторски и извођачки тим је свјесан одлука да прави генерацијску представу јер је то моћ комуникације у садашњем тренутку са младом публиком. Представа комуницира на различитим нивоима са публиком, али прије свега да ошвара пишања о којима ће публика размишљаши, рекла је редитељка Миња Новаковић неколика дана пред премијеру.

За прву фазу рада нам је предложак била аутобиографија Еме Голдман која има 800 страна и нама је било важно да унутар ње пронађемо неке теме које су нама као младим ауторкама важне и које су актуелне за црногорско друштво. Ема Голдман се залагала за анархизам, положај жене и бројне политичке и друштвено ангажоване теме. За што смо се одлучиле за форму која подразумијева бављењем различитим темама, баш као и часопис „Мајка Земља“ који је Ема уређивала, па је самим тим и драматургија представе фрагментарна, појаснила је драматуршкиња Милана Матејић.

За костимографкињу Миу Ђуровић, теме којима се бави ова представа су јако блиске.

Најважнија ми је била борба нас младих жена у позоришту и младих људи у овом друштву. Жељела сам да то борбу представим кроз сценографију, али и нека унутрашња стања као и бројне сцене које носимо. Постоји еволуција сценама током израђања представе, а на што сам се одлучила због бројних сцена које нас оп-

„Мајка Земља“, снажна и провокативна представа

Шерећују када је облачење у пићању, било на сцени или у живоју, рекла је костимографкиња Ђуровић.

Један од аутора музике Илија Гајевић истакао је да му је овај пројекат од почетка био изазов јер музика има изузетно важну функцију као контра свега што се дешава на сцени.

Први радионичарски дио рада је резултирао управо тиме да се ошворе бројне ствари у музичком и извођачком смислу, као и како музика све може да учине на гледаоце. Нисам сигуран да сам успио да пронађем анархизам у музичком смислу али свакако смо Павле Прелевић и ја као аутори покушали да стварамо у правцу звука који прећендује ка анархизму у музичком смислу, казао је Гајевић.

У овом тренутку у овој земљи ово је једна од најважнијих тема о којима треба говорити. Мислим да смо храбро стали и стаћемо иза свега што говоримо у овој представи и срећна сам да имам прилику да се бавим нечим што ме окупира највише и да пронађем другачији сценски начин да о томе говорим. Чини ми се да никада није довољно све што учиним на тему феминизма, казала је глумица Јелена Ђукић.

Глумица Мирјана Спајић појаснила је да се ком-

плетан процес рада одвијао кроз три фазе.

Ово је први пут да радим на такав начин и мислим да мени приватно одговара да постоји одређени простор који дозвољава да се материјал и све што се дешава посложи. Доста је изазовно, али бих сигурно вољела да и даље радим на овај начин. Радиши без драмског предлошка је сигурно, али уз помоћ цијелог тима откривамо лепоту заједничког стваралачког процеса, изјавила је Спајић.

Мој први позоришни пројекат у Црној Гори је циљано у „Празном простору“ јер је то простор у којем сам поникла и гдје сам заједно одрасла са редићелком. Теме које покреће ова представа су разлози због којих сам ја напустила ову земљу и жељела сам да говорим о томе у функцији побуне. Овај процес је специфичан јер смо жене и пријатељице и једнако нас провоцира материјал, нагласила је глумица Маја Чампар.

Осим умјетничке вриједности, овај пројекат је значајан као показатељ да независна сцена опстаје, упркос нимало наклоњеним околностима, проузрокованим недостатком потребног новца за продукцију.

С. Маројевић

Премијерно „Аладинова чаробна лампа“ Градског позоришћа

Аладин на подгорички начин

Милан Караџић: Одлучио сам да, на бази одличне драматизације Николаса Стјуарта Греја и осваремењене духовите адаптације Игора Бојовића, испричам причу у маниру класичног театра за дјецу, посветивши се глумачкој игри и нијансама драмског текста, у сведеној али функционалној сценографији, уз костиме који као да долазе из Шехерзадиног времена. Позориште које слиједи ведрину духа, сценску разиграност, уз неминовност наравоученија којег бајка нуди, биле су моје редитељске и поетичке намене у Градском позоришту Подгорица.

ности ове верзије свјетски познате бајке.

Аладин је једна велика, свјећска бајка, која је играна много и често у свим позоришћима. Имамо и одличне филмове за дјецу које је Холивуд искористио и продуцирао. Ово је представа у којој сам мало загребао менталистички, како бих унио нешто што припада овом граду и Црној Гори. За ову верзију инспирација ми је била Сјара Подгорица, Сахај-кула и нека моја сјећања, јер сам један дио свог живота одрастао овдје, и све то на један начин привукло, казао је Караџић. Редитељ Милан Караџић истиче нужност овакве представе у времену у којем живимо:

Машовића и лијена Шехерзада прича султану Шахријару чудесне проповијести, сваке ноћи другу причу. „Хиљаду и једну ноћ“ траје приповједање. Из тог мића створена је огромна ризница персијских бајки под насловима „1001 ноћ“ или „Арапске ноћи“ које вјековима представљају обавезну литературу одрастања дјеце на свим континентима. Бајке о Синбаду морепловцу, Алибаби и четрдесет разбојника и Аладину и духу из чаробне лампе причају се вјековима, доживљавајући неминовне промјене, сходно временима која одређују нове интерпретације. Кажу да је „Аладинова чаробна лампа“ била прва прича коју је Шехерзада испричала. Археипска чежња за чудом које ће испуниће све наше жеље са исходима срећног краја за оне који су вриједни, добри, који воле снажно, и све како нам је потребна у овом времену. Свјестан да су велике филмске индустрије увелико и моћно корисиле ову ризницу бајки, па и причу о Аладину, а да позориште не може да прати технолошка достигнућа филма, одлучио сам се да, на бази одличне драматизације Николаса Стјуарта Греја и осваремењене духовите адаптације Игора Бојовића, испричам причу у маниру класичног шеатра за дјецу, посветивши се глумачкој игри и нијансама драмског текста, у сведеној али функционалној сценографији, уз костиме који као да долазе из Шехерзадиног времена. Позориште које слиједи ведрину духа, сценску разиграност уз неминовност наравоученија

„Аладинова чаробна лампа“ у адаптацији Игора Бојовића и режији Милана Караџића

Представа са Драмске сцене за дјецу „Аладинова чаробна лампа“ (5+), коју је, по тексту Николаса Стјуарта Греја, адаптирао Игор Бојовић, а режирао Милан Караџић, почетком новембра премијерно је изведена у Великој сали Културно-информативног центра „Будо Томовић“. Сценографију за представу потписује Андреја Рондовић, костимографију Лина Лековић, а сценски покрет и кореографију Славка Нелевић. У представи играју: Лазар Ђурђевић, Маја Шаренац, Емир Ђатовић, Стефан Вуковић, Милош Пејовић, Омар Бајрамспахић, Лара Драговић, Марија Ђурић, Давор Драгојевић.

Редитељ Милан Караџић истакао је специфич-

којег бајка нуди биле су моје редитељске и поезијске намене у Градском позоришту Подгорица, појаснио је своју концепцију редитељ Милан Караџић

Сценографија за представу је дјело Андреје Рондовић којој је процес настанка рјешења за представу био инспиративан, помало захтјеван и свакако шаренолик у свим фазама, преко скица, избора материјала и рада у радионицама.

Послије два мјесеца рада на идејним рјешењима заједно са редитељем дошли смо до рјешења које се сада налази на даскама позорнице. Доча-

елно богатство Истока, кроз свијет костима, за Лину Лековић, костимографкињу било је јако инспиративно у свим фазама процеса, од истраживања, цртања скица, набавке материјала и рада у радионицама.

Трудила сам се да пуноћу и сјај истока постигнем не толико кроз употребу сјајних материјала колико кроз комбинације различитих сродних дезена на сваком појединачном косићу, као и у кројевима косићима који имају своју пуноћу приликом крећања на сцени, нагласила је Лековић.

Дешаљ са премијере

раши просјор Истока и Багдада, једино се могло постићи осликавањем дешаља, централног стуба и лепршавих завјеса и саме завршне обраде сценографије у тој пјешчано-мермерној боји. За употребе представе и редитељских рјешења сценографија је ројациона и игра више просјора. Трудила сам се да буде једноставна, а ефектна и функционална. Свејло је иакође, главни дио сценографије које јој даје на пуноћу и дочарава атмосферу представе, закључила је сценографкиња Рондовић

Испричати Аладинову причу и дочарати визу-

За Лазара Ђурђевића који тумачи улогу Аладина овај пројекат је такође, био захтјеван, забаван и интензиван.

Много смо дали од себе за једно крајко вријеме, али мислим да смо на прави начин испричали једну причу, што је некако досија ријечко и највјерније у позоришту. Редитељ Милан има тенденцију да често мијења ствари, што је заправо забавно јер иако остаје свеже и увијек смо фокусирани на оно што је у функцији радње, истакао је Ђурђевић.

Аладинову изабраницу, принцезу Бедр-ел-Ба-

дур тумачи Лара Драговић. И за ову глумицу процес рада је био напоран, јер су каже, од старта приступили размишљању да ово није дјечија представа.

Тежили смо да се не фокусирамо на оно што би се допало само дјеци, него да дјело урадимо и за родитеље. Ми смо изнијели једну нову верзију ове бајке што се, надам се и допало дјеци јер им представља ново виђење познатих приче, закључила је Лара Драговић.

Када сам чуо да Милан Караџић режира и да ми је додијелио улогу Духа, осјетио сам олакшање, јер код човјека који познаје знају нема простора за лутањем, вјерујем му, а и он мени, и ово што је вечерас видјели, настало је из тога. Синоћ смо играли пред публиком и дјеца су перфектно реаговала, што је нама много значило и надам се да ће у наредним играњима бити још лакше, занимљивије и слободније. Ово ми је пеши пројекат са Миланом Караџићем који има врло професионалан однос према послу, што захтева рад, ред, и дисциплину, због чега смо ми ову представу успјели да скупимо и одиграмо за, практично, петнаест дана, изјавио је Омар Бајрамспахић.

Давор Драгојевић (Калиф), говорећи о утисцима током процеса рада, истакао је да је публика препознала глумачку заиграност у овом процесу.

И ово је рукопис Милана Караџића у једном правом издању, и њу енергију игре је пренио на нас глумце. Ми смо се потрудили да испоштујемо његове редићелске индикације, да додамо нешто своје, и на крају смо направили једну добру представу која може да има дуг животи, што је публика и осјетила, рекао је Драгојевић.

Увијек је задовољство радићи неку нову бајку или дјечију представу са Миланом Караџићем. Аладин је заиста једна од мојих омиљених прича из дјетињства. Поготово јер сам одрастао уз анимирани филм и серију. Играју главног негативца, (у нашој верзији Абн-Асур) је заиста велико задовољство, поготово јер радимо у једној лијепој атмосфери и са дивном екипом, утисак је глумца Милоша Пејовића.

Маја Шаренац у улози Аладинове мајке вјерује да ће и ова представа Градског позоришта најмлађој публици послати праву поруку.

Моја улога није велика, играм Аладинову

мајку, али јесте значајна. Биће узбудљиво, атрактивно и весело. Малишани ће уживати и надам се да ће након гледања представе изаћи са вјером у бајке, као и схватањем да се уз мало напора освајују снови и чуда дешавају, истакла је Маја Шаренац

Глумац Стефан Вуковић је рекао како је процес био напоран, али да мисли да се на крају добила једна лијепа представа која ће се играти, Марија Ђурић закључила је да представа никога неће оставити равнодушним, како најмлађу публику тако и одрасле. Издвојила је да су сценографија, брзе и лаке промјене, направиле одличну подлогу за додатна глумачка поигравања.

Дошао је ред на добру ствару, тачно испричану бајку. Таквих шехерских рукописа је све мање, а дјечија и не само дјечија публика је жељна оне: ... „у давна, прадавна времена био једном један и била једном једна.“ и онда се догађају разна чудеса... Да се навија, стрепи и да на крају, као у бајци, све испадне по добру. Такав је пројекат „Аладинова чаробна лампа“, прича из Шехерзадине „1001 ноћи“. Уз име Милана Караџића везују се највећи успјеси Градског позоришта: „Новела од љубави“ „Женидба краља Вукашина“ „Заувијек твој“, а по интересовању публике да позориште има на располагању педесет шестина до краја године сви би били попуњени, изјавио је директор Градског позоришта Стеван Копривица.

Нова премијера Градског позоришта „Аладинова чаробна лампа“ у адаптацији Игорa Бојовића и режији Милана Караџића представља један освједочени двојац који је направио разне хитове што мислим да ће бити и са овом представом, с обзиром на раскошност у игри, тематици, теми, кастимима, музици, кореографији, која је заиста заситиљена у представи. Овај комад говори о љубави, емпатији, људским вриједностима, чему треба да учимо нашу најмлађу публику. Овај наслов, на трагу репертоарске политике Градског позоришта, ће се сигурно тицати свих нас, посебно најмлађе публике којој ће пружићи једну нову димензију и од њих направити боље људе, оцијенио је умјетнички директор Градског позоришта Душан Ковачевић.

С. Маројевић

Аладинова чаробна лампа:

Аладин пробуђен љубављу

Пише: Ива Чукић Шошкић

**Градско позориште Подгорица:
„Аладинова чаробна лампа“ (по мотивима
бајке из „1001 ноћи“), ред. Милан Караџић**

„Аладинова чаробна лампа“ у режији Милана Караџића рађена је према позоришној адаптацији ове старе персијске приче из збирке „1001 ноћ“ коју је својевремено приредио Николас Стјуарт Греј („Нова лампе за старе“), а коју је за ову прилику адаптирао Игор Бојовић.

Као што смо и очекивали, ово није „дословни“ Аладин. Текст и изведба често наглашавају разлике између средњовјековне арапске традиције, историјског контекста којем припада овај текст и данашњег начина живота, чиме се постижу различити комични ефекти, као када, на примјер, принцеза каже да је њену вољу потребно испоштовати јер је она ипак 37. кћерка Калифове 15. жене, или када Дух замајава Везира, како би избјегао да послуша његову злокобну заповјест, причајући му о томе како је сањао да је купио „сникерс“ чоколадицу.

Овај Аладин (Лазар Ђурђевић) је лијени младич који живи са мајком (Маја Шаренац) у биједи и сиромаштву без воље да ишта промијени у свом животу. Међутим, ствари се мијењају када упознаје љубав. Његова дјечачка несигурност и неспретност тада добијају обресе комичног. Љубав подстиче промјену овог лика, његову потребу да постане бољи и да своју срећу заслужи дјелом, док чаробна лампа представља само средство за достизања тога крајњег циља.

У представи је дат слојевит подтекст, којим се гледаоцу сугерише да се срећа достиже кроз вјеру у себе и дјелање, да доконост човјека чини малодушним и да свако треба да ослободи своје биће у потрази за благом – слободом и љубављу. У психоаналитичком читању, Аладинов

лик представља „сиров материјал“ који може постати савршен ако успјешно прође кроз процес индивидуације. Аладин достиже врхунац своје моћи не онда када стекне моћ и богатство, већ када схвати да му лампа више није потребна јер је нашао самог себе.

Лик принцезе Бедр-ел-Бадур тумачи Лара Драговић приказујући нам живахни дух и довитљивост којима се ова јунакиња супроставља правилима традиције и патријархату. Лик Везира (Милош Пејовић) оличење је зла и похлепе, а у појединим дјеловима, захваљујући финим

прелазима у глумачкој игри, постиже се духовити контраст између његове надобудности и неспретности његових љубавних изјава. Духа из лампе игра Омар Бајрамспахић који наглашава спектакуларност његове појаве, користећи притом максимално снагу покрета и мимичког израза да нам представи свемоћ алтерега, ону страну личности која је скривена иза границе свјесног, гдје царују слобода, лудило, игра и имагинација. Марија Ђурић спонтано тумачи лик Зулејке, која је ту да „драматичне“ ситуације умири кроз иро-

Фотос: Градско Позориште

ничне и духовите коментаре, користећи се жаргонским и локалним нијансама језика. Калифа, добродушног оца принцезе Бедр-ел-Бадур, тумачи Давор Драгојевић унесећи искусно у овај споредни лик њежност и дјетињи хумор. Очигледно је да је режисер ставио акценат на рад са глумцима, њихову спонтаност и способност импровизације, која укључује наглашену иронију и хумор, и да је то дало резултате.

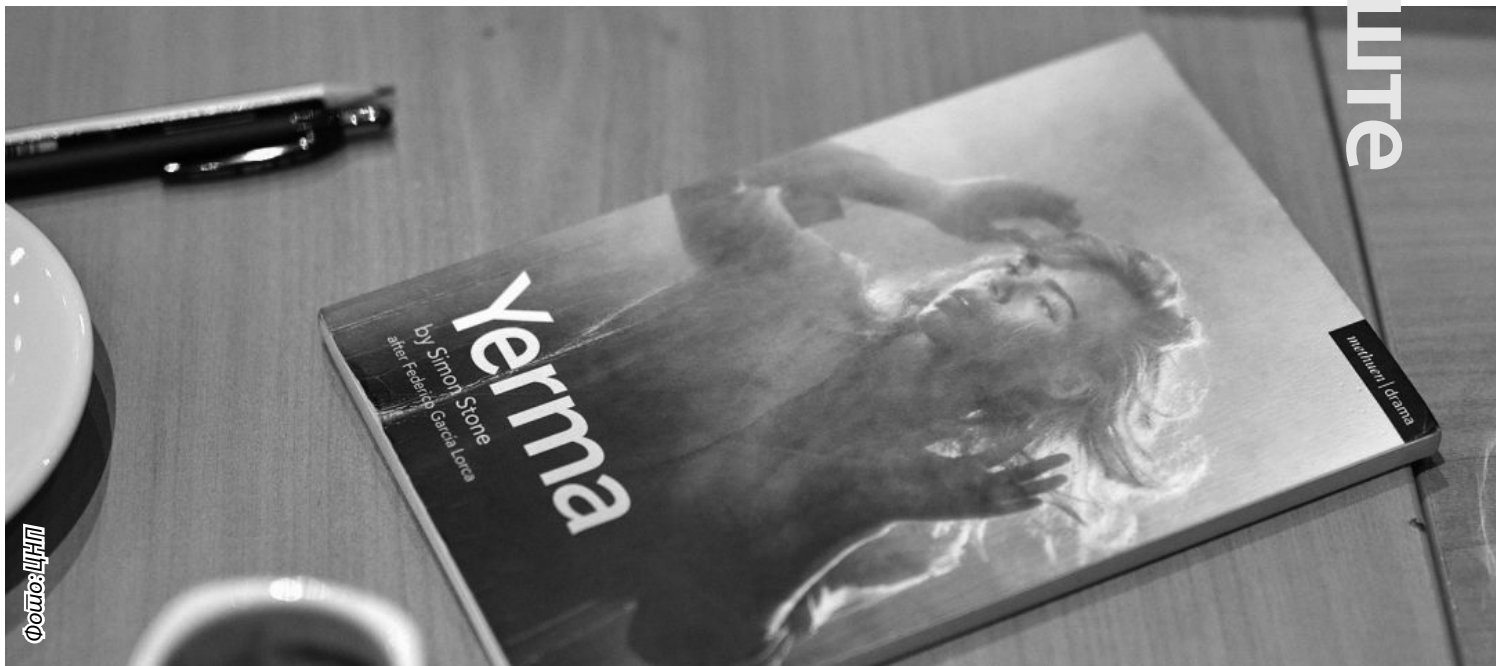
Свидјело нам се што представа није базирана на претенциозним визуелним сценографским решењима (сценограф и свјетло Андреја Рондовић) који би нас удаљили од ликова и ситуација. Дакле, нема помпезне сценографије, фокус је преусмјерен на грађење опипљивих ликова и заплет пун преокрета, чему погодује динамична сцена која се базира на једноставној ротирајућој конструкцији, а лепршавост застора на њој ипак ствара обресе снолике атмосфере. Костиме Лине Лековић краси шареноликост која има доминантну улогу у креирању те оријенталне бајковите атмосфере специфичне за ову причу. Женске костиме, међутим, одликује претјерана еротичност (истакнути деколте) која није прикладна за представу намијењену најмлађој публици.

Савремена дјеца знају за ову причу најчешће из Дизнијевих филмова. Може то да нам се допада, али је добро када редитељ то има у виду и када је спреман да уђе у неку врсту надметања са језиком анимираног филма. Добро је, дакле, што је редитељ ове представе препознао потенцијале којима позоришни израз може да се такмичи с језиком филма, који су овдје прије свега схваћени као могућност непосредног односа између глумца и гледаоца, коју има само позориште.

Могла је ова представа да буде иновативнија и у погледу тумачења приче о Аладину и његовој лампи и у погледу позоришног језика. Али, то је духовита представа која ипак успијева да избјегне неке замке у које савремено позориште за дјецу често упада, као што су претјерана мелодраматичност, спектакуларност и дословно преузимање знакова популарне културе, и која сигуно може подстаћи љубав дјеце према позоришту. Тим позивом се завршава ова представа. У посљедњој сцени, која је у знаку музике (Лео Ђокај) и плеса (сценски покрет и кореографија Славка Нелевић) слави се срећан развој догађаја и радост самог позоришног чина.

УЦНП-у припремају Сџоунову „Јерму“

Прва премијера ове драме у Југоисточној Европи

У Црногорском народном позоришту крајем новембра почеле су пробе за представу „**Јерма**“, **Сајмона Стоуна**, у режији **Ане Томовић**. Драматург је **Вук Ршумовић**, сценографкиња **Јасмина Холбус**, костимографкиња **Момирка Баиловић**, асистенткиња костимографкиње **Гордана Булатовић**, а извршни продуцент **Данило Милатовић**.

Улоге у представи су повјерене: **Кристини Обрадовић**, **Александру Гавранићу**, **Жаклини Оштир**, **Маји Стојановић**, **Вулету Марковићу**, **Сањи Вујисић**.

Представа ће премијерно бити изведена 29. децембра на Великој сцени.

Драмски писац, филмски и позоришни редитељ и глумац Сајмон Стоун је 2016. године написао „Јерму“ по мотивима истоимене драме Федерика Гарсије Лорке из 1934. године. Стоун је радњу Лоркине драме премјестио у данашњи Лондон. До сада се ова драма изводила у Националном театру у Лондону, Шаубин театру у Берлину, а први пут у Југоисточној Европи ће бити изведена у Црногорском народном позоришту.

С. М.

Детаљ са читањих проба

„изЛОЖЕНЕ“ у копродукцији „Бунт“ и Центра за културу Тиват

Драмски колаж пет списатељских пера

На сцени ДОДЕСТ крајем октобра почеле су читаће пробе за представу „изЛОЖЕНЕ“ у режији **Сандре Вујовић**, а у копродукцији Независне Театарске Сцене „Бунт“ (Бунт Сцена) и Центра за културу Тиват. Текст потписују пет књижевница из Црне Горе и региона: **Сандра Вујовић**, **Теодора Кипа**, **Ана Лековић**, **Маријана Арачки** и **Катарина Николић**. У представи играју: **Катарина Крек**, **Анђела Радовић**, **Анђелија Рондовић**, **Сања Вујисић**, **Марија Радусиновић**. У продуцентском тиму су: **Дубравка Матичић**, **Кристина Гачевић** и **Владимир Цвијетић**. Представа ће премијерно бити изведена почетком децембра на сцени КИЦ-а „Будо Томовић“.

Пројекат је инициран 2019. године, по идеји драмске књижевнице Сандре Вујовић, а заснива се на умјетничко – истраживачком приступу теми изложености жена различитим видовима насиља и дискриминације и представља плод готово трогодишњег истраживања и рада. Од покретања идеје до данас, пројекат је прошао кроз двије фазе: истраживање и прикупљање материјала и ауторски рад на драмском тексту.

Списатељице је окупила тема која представља полифону анализу узрока и последица неравноправног односа са којим се жене суочавају чак и данас, у трећој деценији 21. вијека.

Током својих животиња, жене су изложе-

не најразличитијим облицима дискриминације и насиља који се манифестују од физичког злостављања, преко сексизма, објективизације, мизогиније, интјернеј bullying-а и чињенице да су жене често мање зарађују од својих мушких колега, иако обављају исте послове. Наш циље да укажемо и на све оне шренушке женске изложености различитим, прикривеним видовима насиља. То је насиље које нам, на први поглед не дјелује иако, на веома често нисмо ни свјесне да смо жртве. То су она насиља са којима смо се саживјеле и која су послала саставни дио наших животиња, животиња наших мајки, бака, прабака. То је оно, традиционално насиље које се преносило са кољена на кољено, генерацијски, а које често, у незнању, називамо традицијом, навела је ауторка, Сандра Вујовић.

Овај пројекат се реализује у сарадњи са *BMH Agency i Media Solution*, уз подршку Министарства културе и медија Црне Горе и Секретаријата за културу и спорт Подгорица.

Независна Театарска Сцена „Бунт“ (Бунт Сцена) је умјетничка иницијатива настала са циљем развоја и промоције независне прозоришне продукције, експерименталног, алтернативног театра и младих аутора у Црној Гори. „изЛОЖЕНЕ“ су први умјетнички пројекат настао у оквиру ове иницијативе.

С. М.

Протокол о сарадњи најбитнији због публике

У Никшићком позоришту 7. новембра потписан је **Протокол о дугорочној сарадњи између Никшићког позоришта и Књажевско-српског театра из Крагујевца.**

Протокол су потписали директори тих театарских установа, **Радинко Крулановић** и **Младен Кнежевић**. Потписивању тог значајног докумен-

Позоришта из Никшића и Крагујевца имају богату традицију. Никшићко позориште од извођења представа „Слободарка“ (16. фебруара 1884) спојило је три вијека, а Књажевско-српски театар из Крагујевца (15. фебруар 1835) је најстарије Позориште у Србији. Вјековна традиција је за поштовање, али је она добра само када се ствара, оцијењено је у разговорима приликом потписивања документа о дугорочној сарадњи.

Протокол је у том правцу конципиран на обо-

Са пописивања Протокола о сарадњи

та присуствовао је и председник Општине Никшић, **Марко Ковачевић** и умјетнички директор Никшићког позоришта **Јанко Јелић**.

Потписани протокол је само један у низу документа који ће Никшићком позоришту отворити врата сарадње са великим позоришним кућама из мањег Региона, што се види као стабилан ослонац за ангажовање највећих редитеља, најзначајнијих глумаца и других умјетника који се ангажују у позоришној продукцији.

страним интересима јер предвиђа најбоље могуће услове за позоришну и друге видове културне сарадње Позоришта из Никшића и Крагујевца. Учесници протокола сагласни су да у оквиру својих могућности обезбиједи реципрочно гостовања Књажевско-српског театра на позорници Никшићког позоришта и Никшићког позоришта на позорници Књажевско-српског театра. Тај документ у будућности предвиђа реализацију копродукционих пројеката, те упознавање умјетника, и успо-

стављање различитih видова њихове сарадње, који су од интереса за потписнике овог Протокола.

Поред размјене репертоарских програма и успостављање копродукцентских веза, потписани Протокол за директора Књажевско-српског позоришта Младена Кнежевића значајан је, прије свега, због заједничког наступа према институцијама које ће подржати ову сарадњу.

Иако још нијесмо разговарали о поштенцијалним пројектима, ово је добар почетак за њихову реализацију, будући да смо већ успоставили сарадњу. На нама је да ово спроведемо и да прихватамо као дар и да нас ставимо да радимо на њом пуно, оцијенио је Кнежевић. Директор Никшићког позоришта, Радинко Крулановић истакао је да је за њега „најзначајнија продукција сусрет са људима“. Такав један сусрет, подсетио је Крулановић десио се у октобру када је Никшићко позориште, на позив Позоришта из Крагујевца, са представом „Боинг – Боинг“ затворило једну од најзначајних позоришних смотри „Јоаким фест“.

Ти наши ранији разговори били су посвећени сарадњи и суштински су усмјерени ка њом циљу. Посебна част је да Никшићко позориште, које има дугу традицију, успостави сарадњу са Позориштем из 1835. године. Вријеме ће показати да ова прича има своје упориште у будућим видовима сарадње, кроз пројекте које ћемо представити публици у Никшићу и Крагујевцу, казао је Крулановић.

Потписивање Протокола о сарадњи театарских установа Никшића и Крагујевца почетак

је сарадње ша два града и на другим пољима, казао је предсједник Општине Никшић.

Када се сјешимо важних дајума и шого ко смо и шша смо, онда се може видјети и значај овог Протокола. Недавно сам се сусрео са предсједником Општине Крагујевац, Николом Дашићем и разговарали смо о одређеној сарадњи. Наше установе културе су нас у шоме преишкле, шшо говори да култура има пуно већи поштенцијал него званична полиштика. Овај данашњи догађај је пошврда да су културне интеграције брже од полишничких, које шек шреба да улиједе. Осшаје нам да се угледамо на вас, на наше инстиишције културе и да све шшо радимо у култури преишчимо на поље других видова сарадње између наших градова, које може бити садржајно јер су Крагујевац и Никшић дошша слични градови. Добар примјер за шо је да нам позоришша скоро исшог дана прослављају рођендан. Позоришше из Крагујевца слави свој Дан 15. фебруара када се обиљежава Први српски устанак. Тај празник Среишења упућује на ово данашње среишање. Снага и моћ културе и њених прегалаца је велика, зашшо се на културу морамо ослањаши и онда када нам је шешко. Овај данашњи корак ће нам у шоме много помоћи и даши подсшицај да Никшић и Крагујевац у будућности много боље сарађују, рекао је предсједник Ковачевић.

С. М.

Успјешно гостовање ансамбла „Боинг – Боинг“

Наступ на фестивалима у Крагујевцу и Зајечару

Никшићко позориште са представом „**Боинг – Боинг**“, средином октобра имало је успјешна гостовања у четири града Србије: Крагујевцу, Чачку, Лазаревцу и Зајечару.

Комедија коју је Никшићко позориште инсценирало по тексту **Марка Камелотија**, у режији **Растислава Ђопића**, изведена је 12. октобра на сцени Књажевско-српског театра Крагујевац, у оквиру 17. Међународног позоришног фестивала „**Јоакимфест**“. Представа је играна у част награђених, на завршници овог познатог Фестивала. Крагујевачка публика је фантастично ишчитала овај популарни француски водвиљ, коју су ауторски тим и глумачки ансамбл својим естетикама подигли за љествицу више. То је фестивалска публика у Крагујевцу препознала, па је никшићки ансамбл наградила дугим и бурним аплаузима.

„**Јоакимфест**“ ове године се организовао под

слоганом „Хармонија различитости“. У такмичарском програму изведено је пет представа из: Словеније, Босне и Херцеговине, Сјеверне Македоније и Србије. За престижне награде такмичили су се ансамбли представа: „Живи песак“, „Скупштина“, „Југославија, моја отаџбина“, „Пристанак“, „Му name is Goran Stefanovski“. У пратећем програму одржана је промоција издања Стеријиног позорја, трибина „Међународни и регионални позоришни фестивали у Србији – традиција, изазови, перспектива“, као и јавно читање драме „Три слике старости“, Жељка Јовановића.

Јоакимфест је фестивал савременог, модерног, естетски, тематски и поетички референтног позоришта, који избором представа настоји да буде видљив не само у локалној заједници, но и у шире, у Региону. Јоакимфест слави и негује естетски софистицирано, друштвено одговорно, субверзивно и еманципаторско позориште које се хвата у коштац с горућим проблемима и

феноменима времена и свијета у којем живимо.

Од оснивања Фестивала до данас, на Јоакимфесту је изведено преко стотину педесет представа из двадесет пет земаља свијета, у којима је учествовало више од 700 позоришних стваралаца. Током протеклих година, Фестивал с подједнаком пажњом прати, како афирмисане ауторе и ауторке интернационалне и домаће позоришне сцене, тако и оне младе позоришне ствараоце, који управо у Крагујевцу, на Јоакимфесту, добијају подршку и могућност своје шире уметничке афирмације.

Након фестивалског наступа у Крагујевцу, „Боинг – Боинг“ је 13. октобра изведен на сцени Дома културе Чачак, а дан касније (14. октобра) у Пулс театру Лазаревац. Гостовање на сценама у Србији, ансамбл је завршио 16. октобра у Зајечару, гдје је отворио познати Фестивал 31. „Дани Зорана Радмиловића“, односно Фестивал малих позоришних форми. У току четрнаест фестивалских дана, зајечарска публика одгледала је осамнаест представа из: Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Сјеверне Македоније и Мађарске.

Директор Никшићког позоришта **Радинко Крулановић** сабирајући утиске након турнеје ансамбла „Боинг. Боинг“ у градовима Србије, изјавио је да је изузетно задовољан, посебно играњем представе на Јоаким ФЕСТ-у, у Књажевско-српском театру Крагујевац, као и извођењем представе на традиционалним Данима „Зорана Радмиловића“ у Зајечару. То искуство, нагласио је Крулановић, потврдило је од раније присутну тезу да Никшићко позориште стоји у равни са другим позориштима зе-

маља Региона.

Са турнејом у четири града Србије, представа „Боинг – Боинг“ остварила је мали јубилеј, односно десето играње од премијере. Надамо се да ће она и даље наставити успјешан пос-

продуцентски животи, као и друге представе из продукције Никшићког позоришта, увјерен је директор Никшићког позоришта.

Публика на 31. „Данима Зорана Радмиловића“

На гостовањима у позориштима у Крагујевцу, Чачку, Лазаревцу и Зајечару, остварени су многобројни контакти не само са управама тих кућа, већ и са театрима из Крушевца, Врања и Ниша.

Нијесмо разговарали само о могућој размјени програма, већ и копродукцији и то у догледно вријеме, најавио је Крулановић.

Комплетна екипа Никшићког позоришта била је на висини задатка. Ефекат је прави када су глумци који су окосница позоришне продукције, након турнеје под позитивним утисцима.

Извођења представе од Крагујевца до Зајечара била су боља од бољег, што је и поенија сценског дјела, јер са новим играњима представе расије, закључио је глумац **Никола Васиљевић.**

Никшићко позориште је комедију „Боинг – Боинг“ продуцирало почетком маја ове године, чиме је обиљежило минулу позоришну сезону не само сопствене, већ и црногорске позоришне продукције, имајући у виду да се тај коме-

Фото: „Јоакимфест“ facebook

Фото запис са гостовања ансамбла и ауторског тима на „Јоакимфест“-у

„Боинг – Боинг“ / Никола Васиљевић као Берџ

диографски поджанр није дуго инсценирао у овдашњим позориштима.

У представи играју: **Стеван Вуковић, Жана Гардашевић Булатовић, Јован Кривокапић, Гордана Мићуновић, Маја Стојановић, Никола Васиљевић.** Адаптацију и драматургију овог дјела урадила је **Исидора Милосављевић,** сценографију потписује **Весна Сушић,** а костимографију **Ивана Ристић.** Продуцентика пројекта је **Милица Бурић.**

Осим на матичној сцени, гдје је имао пет

Ауторски тим „Боинг – Боинг“ у Крагујевцу

играња, овај допадљиви позоришни комад, изведен је два пута у Пљевљима, а имао је успјешан наступ у Колашину. Са гостовањима у Србији, „Боинг – Боинг“ је за пет мјесеци живота на сцени остварио завидну репертоарску биљежницу, која ће Никшићком позоришту као продуценту оставити печат успјешног сценског дјела.

С. М.

Интервју: глумац Стеван Вуковић, члан ансамбла Никшићког позоришта

Позориште је актуелније од било које умјетности

• Шта је позориште у односу на живот? Само један производ који могу а, и не морам да конзумирам. Мислим да ће тај производ постати тражен када тржиште система вриједности пружи прилику да позориште буде у понуди.

• Сусрет са значајним писцима свјетске драматургије захтијева огромно поштовање и посебан приступ проницању у саму суштину.

• „ Држава која не плати глумца, платиће полицајца.“ Ако не будемо улагали у културу и развој младих, улагаћемо у полицију и органе реда, како би смирили разјарене хулигане који немају никакав други циљ осим рушилачки.

Глумац **Стеван** Вуковић, члан ансамбла Никшићког позоришта, рођен је 1998. године у Никшићу. Дипломирао је глуму на Факултет драмских умјетности Цетиње (ФДУ), у класи професора Бранислава Мићуновића. Тренутно је на магистарском студију на цетињској Академији.

Вуковић је још као дјечак остварио прве улоге у продукцији Драмског студија „Захумља“, тако да су његов таленат за глуму рано открили драмски умјетници, прије свих, редитељи. Иако млад Вуковић (24), данас иза себе има четрнаест запажених улога у позоришту и ништа мање значајно учешће у филмским и ТВ остварењима. Добитник је осам престижних награда на фестивалима у Црној Гори и земљама Региона.

Овом младом глумцу, судећи по интересовању репрезентативних позоришних и филмских продуцентских кућа, познатих домаћих и страних редитеља, али и по оцјенама критике, шире се перспективни домети. И до сада су за његов ангажман били заинтересовани водећи европски редитељи, ангажујући га у познатим позоришним дјелима. Његов глумачки профил, критика доводи у раван

са стваралачком ерудицијом Бата Стојковића и Зорана Радмиловића. Вуковићев умјетнички профил најбоље осликава запажање драмске умјетнице др Марије Сарап: „Он је Тај што коси и воду носи“... „... он сам на осами своје јакости“. Те оцјене естетике Вуковићевог глумачког израза не односе се само за главне улоге, већ и за споредне, којима он неријетко зна да обоји сценско дјело посебном енергијом.

Разговор са овим умјетником радила сам у паузама, између играња у два Нушеићева комада – „Народни посланик“ (Никшићко позориште) и „Покојник“ (ЦНП).

Стеване, још сте као дјечак закорачили на сцену. Но, ту се нијесте зауставили, већ сте трасирали себи пут ка Академији драмских умјетности. Шта је то што Вас је „привукло“ на „даске које живот значе“? Да ли је то умјетност која почива на игри, њена магија, моћ, или... ?

Мислим да је прије свега то осјећање слободне преовладало када је овај животињи позив у

пишању. Рано сам имао привилегију да осјећим шта значи играти се без ограничења, што глума сама по себи изискује. Могућности маштања са правом на грешку је нешто што је чини ми се било од пресудног значаја за мој даљи развој и сами одабир наслова школовања, а сада већ и живоног позива.

Још као студент били сте примијећени и ангажовани у професионалним пројектима који су у позоришној продукцији у Црној Гори, али и ван њених граница, имали великих одјека. Рад са познатим европским редитељима и сусрет са великим дјелима домаћих или регионалних писаца и насловима (улогама) из свјетске драматургије. Колико је то са једне стране било изазов, а са друге, колико Вам је у процесу била присутна бојазан да се као млад човјек – глумац, у сусрету са драмским маговима „не оклизнете“. Цијеним да није било лако. Да ли сам у праву?

Сусрети са значајним писцима свјетске драматургије захтијева огромно поштовање и посебан приступ проицању у саму суштину. Често суштину измакне. Некако не успијемо да нађемо прави кључ за њу браву, а дали смо све од себе. Сматрам да је јако значајно за нас младе да трагамо за смислом, да се сударимо са огромним бројем баријера које служе само изучавању самог заната и упознавању сопствене унутрашњости. У ње борбе улазимо као губишници, али из баш таквих бишака, мислим да се рађа карактер и искуство, и због тога су важне велике драме, романи, ликови и сами писци.

По оцјени критике, публике и јавности, а прије свега по Вашем досадашњем ангажману, неспорно је да носите велики таленат. Колико су те ситуације, „мач са двије оштрице“ за младог умјетника, који је на почетку каријере? Колико Вам чести ангажмани пружају прилику да радите на свом таленту, а колико су у неким случајевима „кочница“ развоја Ваше умјешности и умјећа?

Ангажмани су сасвим природна ствар након Академије, јер смо се за то школовали. Велико је пишање правих и великих ангажмана, њих улога које нам припадају у односу на тренутну фазу знања и искуства. Мало смо тржишта на нам некада у руке дођу улоге којима нисмо дорасли или које је просио њешко „браниши“, али и то треба окренути у своју корист јер сваки материјал нуди широк дијапазон глумачких

Фото: Милош Зешић

„Боинг – Боинг“/Стеван Вуковић и Жана Гардашевић Булајковић

вјештина, које можемо употријебити, и показати колико смо дорасли таквом задаци. Нијесам од оних који се плаше материјала. Имам поштовање али не и зебњу од коначног резултата, јер о њему не размишљам. Занима ме процес долажења до одређеног циља, а тај процес је сам по себи рад на сопственом шаленству и унапређивање истог.

Позориште ће добити битку против отуђености

Позориште, између осталог, пружа катарзу јер као једина жива умјетност нуди директну емоцију, преиспитивање себе и другог. Да ли у овом времену опште - глобалне дигитализације живота и свега што нас дефинише као човјека, та умјетност може да нас сачува од отуђености од себе и других?

Позориште је данас актуелније од било које умјешности. Статистика посјећености позоришта то можда неће показати, али ће потреба за позориштем учинити да се вратимо живој ријечи и односу између двоје или више ликована на сцени. Ошћућили смо се од себе и другог на зашто не би и од позоришта. Шта је позориште у односу на живоно? Само један производ који могу а, и не морам да конзумирам. Мислим да ће тај производ постојати тражен

када шржишће сисџема вриједносџи пружи прилику да позоришће буде у понуди. Сада су конзуменџи одређена група људи која има пошребу да спозна себе и кроз ликове на сцени промисли о средини, сисџему, и шом малом човјеку унушар сисџема. Зашо вјерујем да ће позоришће добиџи бишћу прошв ошћуђеносџи, иако нико бишћу не добија сам.

„Капитал“, Краљевског позоришта „Зетски дом“ / Стеван Вуковић први с лијева

Вратимо се позоришту у домаћим оквирима и његовој продукцији. Да ли се у Црној Гори, гдје постоје четири професионалне позоришне куће, установе културе и фестивали који институционално функционишу и баве се професионалном позоришном продукцијом, као и тзв. независна сцена (продукција) ради довољно, с обзиром на кадровски потенцијал који, неспорно, посједујемо?

Мислим да се ради довољно, али бих ошворио пишање: колико се прецизно промишља сама полиштика вођења позоришних инсџишћуција? Какву понуду нудимо публици и колико је она аштракшвна? Чињенично је да некако шешко излазимо из оквира конвенцијалног погледа на позоришће које јако брзо напредује, и захшјева акшвелносџи и узбудљивосџи. Чесџо се бранимо флоскулом „ пусџи, само да се ради“, док се ријешко ошвара пишање: зашто је шо уопшше важно и коме је примамљиво шо шшо радимо, ше која пишања и шеме шреширамо на сцени, зашто су и коме ша пишања акшвелна и шша је шо данас шшо ће на прави начин комуницирашв са публиком? Ушисак ми је да се шу некако заплешемо и да не посједујемо довољно аргуменаша којима би одбранили одређени продукцијски посшупак.

Члан сте ансамбла Никшићког позоришта, у којем

су углавном све млади глумци и глумице. Младост са собом неминовно носи енергију и авангарду. Шта би сте промијенили у продукцији Никшићког позоришта, како би оно стало у сам врх регионалних театарских кућа, каква је била ситуација у времену Народног позоришта?

Савремени комади ће отворити нови садржај продукције

Наше позоришће има пошвенцијал за неки нови почешак, шшо само по себи носи дубоке промјене у погледу на шо које би мјесџо Никшићко позоришће шребало да заузме на домаћој и регионалној сцени. У шом правцу је акшвиррање пишања памешног вођења репершорске полишике и самог одређивања правца дјеловања

„Народни посланик“ / Никшићко позориште и ЦК Пљевља

позоришне продукције. У односу на габарише и пошвенцијале самог позоришћа, мислим да би могли да се окренемо савременим комадима, који ће ошворишв нови садржај продукције и

„Народни посланик“/Никшићко позориште и ЦК Пљевља

афирмације комада које до сада нисмо гледали на домаћој сцени.

Недавно је Никшићко позориште продуцирало двије комедије, различите жанровске одређености. Колико је заправо тешко радити комедију, имајући у виду да она током извођења мора да градира, како би се задржала пажња публике и интеракција са глумцима?

Комедије нема без њене трагичне цртe. Најтежи дио шог посла јесте како не склизнући у подилажење самим реакцијама публике. Мислим да је комедија јако опипљив шерен и захтијева систематичност у грађењу партиципуре посипака и односа међу ликовима.

Свако сценско дјело носи поруку и вриједно је пажње и мање или више дивљења. Које се то поруке, кроз посљедња два - жива наслова са никшићке позоришне сцене, посебно транскриптују публици?

Мислим да је драгоцјеније када би публика након одгледања представе сама у глави ошварала наше поруке, и покушала себе да нађе у њима. Ако смо у шоме успјели, значи да шo шшo чинимо има смисла.

„Држава која не плати глумца, платиће полицајца“

Бавите се и радом са дјецом, кроз различите ангажмане. Из тог угла, као и из искуства, будући

да сте се као дјечак бавили глумом, укажите нам на значај рада са дјецом и за дјецу и колико би у Никшићком позоришту требало посебно обратити пажњу на дјецу и младе, који су будућност овог Театра, имајући у виду неспорну чињеницу да се публика његује и ствара.

Држим да се о шом пишању мало разговара и мало ради. Кроз инститиуције школсшва не његује се довољно позоришше ниши се сшвара навика посјећивања исшог. Није довољно направити представу за дјецу и рећи: ево бавимо се позориштем за младе. Смашрам да шу врсшу анимације шреба опрезно креираши, и учиниши да најмлађа публика заволи позоришше, да оно посшане једна врсша опсесије и навике. То није крашкoшрајни план, већ дугорочно улагање и сшрашегија која ће своје резултатше показати кроз десетш, двадесетш година. Мислим да је шo основни разлог због чега се шшакo површно бавимо позориштем за дјецу. Скоро сам чуо дивну реченицу: „Држава која не плати глумца, платиће полицајца.“ Ако не будемо улагали у кулштуру и развој младих, улагаћемо у полицију и органе реда како би смирили разјарене хулигане који немају никакав други циљ осим рушилачки.

Разговарала: Славојка Маројевић

Са гостовања ансамбла „Без портфеља“ на Фесџивалу у Ужицама

Нема смисла уљепшавати свијет зато што је грозан

Пише:
Светлана
Вишњић

Иако се од времена не можемо сакрити и зауставити његов ток, постоје простори који и даље дишу амбијентом у коме су давно настали. Један од таквих је и Народно позориште у Ужицама, у коме је у недјељу вече, у оквиру 27. издања Југословенског фестивала „Без превода“ успјешно и са истакнутом пријемчивошћу код публике изведена представа „Без портфеља“, у режији Бранислава Мићуновића, у продукцији Градског позоришта из Подгорице и Барског летописа.

Много је ствари које у овом граду носе предзнак, што га у свом имену има и фестивал – југословенски. И, није то само хотел Кане Радевић, који од Народног позоришта раздваја (или спаја) Трг слободе. Таква је и унутрашњост овог театра, од простора у гледалишту до фоајеа, у коме су слике неких од представа које су обиљежиле претходна издања ове манифестације, на којима је мјесто нашла и „Зелена чоја Монтенегра“, те и изложба посвећена Меши Селимовићу, као дио пратећег програма. Због тога је и прво играње представе „Без портфеља“ ван црногорских сцена имало сјајно упориште на овом фестивалу. Не само због респектабилне селекције, тематике која, како се потврдило, и те како комуницира и са регионалном публиком – уз смијехом пропраћене духовите реплике, те проницљиво ћутање и одобравање у моментима који и лицима дају горчину. Гледаоци на фестивалу су ансамбл Градског позоришта наградили оцјеном 4,4, али је засигурно јачи од тога био вишеминутни аплауз којим је поздрављено играње.

Солидарност

А, готово идентичне биле су и реакције умјетничког еснафа. Коселектор фестивала, позоришни критичар и новинар **Бојан Муњин** истакао је на округлом столу, који је испратило готово пуно предворје позоришта, да је ово представа о политици, али није политичка представа.

Како ми је у једном давном разговору казао Љуба Тадић, у позоришту и живој увијек се шрудио да не преиграва и не ради нешто сувишно. Важно је не учинити себе великим на било који начин, а с обзиром на то да се и ми на фестивалу бавимо пишањем одговорности, људским боловима и слабостима. То ради позориште и зајмо смо ову представу и позвали, а они су играњем учинили велику радост публици. У овој представи постоји много разлога за дефетизам. Нема смисла уљепшавати овај свијет, нема смисла зајмо што је грозан. На крају приче није слом наших срца, него наше херојство, објаснио је Муњин.

Критичар фестивала **Андреј Чањи** као посебну занимљивост издвојио је медијалност у којој се овакав жанр одиграва.

У сали препознајемо те ликове и осјећа се једна солидарност. Овакве представе имају југословенски дух, занемарују границе, актуелне су у свим нашим земљама подједнако – казао је он.

Са посебним уважавањем, првакиња Народног позоришта у Ужицама **Дивна Марић** осврнула се на глумачку екипу у представи.

Сјајан ансамбл, глумци из Подгорице су свјесни дара који посједују, види се да раде на себи, артикулисани су, каналишу емоцију на прави начин, умију да окупе публику. Представља ме водила са собом све вријеме, направила и севдах и шугу, меланхолију. Веома добра редитељска рјешења, све апсолутно до шанчина уклопљено. А Дубравка Дракић је сигурно један од лауреата за главну женску награду. Она је помјерила границе свега што је приказано на фестивалу, казала је Марић.

Представа „Без портфеља“ оставила је снажан утисак и на глумицу Народног позоришта Биљану Прокић.

Тема је овдашња, савременска. Нарочито ми се допала глумачки, а и шекс је сјајан. Све нас, и колеге и публику, много је ово дошакло. На жалост свих нас, али на срећу по извођење, испричала је Прокић.

Утиском који је представа оставила, задовољан је и аутор текста и директор Градског позоришта **Стеван Копривица**, који је објаснио да је ово вријеме

Невјероватне реакције публике од почетка до краја извођења представе

које не трпи емотивне и мелодрамске приче.

Ово је сурово вријеме, у коме овако испричане приче имају можда већи шеатларски и друшћвени значај. Прича о човјеку по средини, а ово је рађено у сјалној синергији између редишеља Мићуновића и мене. Како се пошврдило и вече-рас, ово је прича која проговара регионално, о времену издаја у коме вас и најближи продају, рекао је Копривица.

Поремећаји

Глумачки ансамбл представе предвођен **Дубравком Дракић**, чине **Душан Ковачевић, Симо Требјешанин, Ивана Мрваљевић/Вања Јовићевић, Јелена Ненезић Ракочевевић, Милош Пејовић, Омар Бајрамспахић, Ивона Човић-Јаћимовић и Вахидин Прелић**.

Ова представа, према ријечима Дракић, проговара о причама које нас све и свуда једнако боле.

Аспекат онога што је немашћина, сиромашћво. Поремећаји су дубоко ушћкани у археић онога чему свједочимо сви у срединама којима припадамо. На перманентно преиспичивање, ко смо, зашћо нам се дешавају одређене сћвари, морамо да мислимо непрекидно и у васпичавању наше дјеце. Како да будемо бољи, на који начин да промијенимо неке урођене или сисћемске сћвари, казала је Дракић.

Остатак глумачке екипе такође је задовољан пријемом у Ужицама, те начином на који представа комуницира и са регионалом публиком на великом фестивалу. Фестивал „Без превода“ затворен је синоћ извођењем представе „Рат и мир“, коју је у продукцији Народног позоришта из Београда на сцену поставио Борис Лијешевић.

Публика као „вјетар у леђа“

Играњем представе „Без портфеља“ први пут

ван црногорских сцена, као глумац и умјетнички директор Градског позоршта **Душан Ковачевић** је веома задовољан.

Сагледавајући сам значај играња наше представе на фестивалу „Без превода“, који је један од најпресћижнијих шеатларских манифесћација у овом дијелу Европе, морам да будем задовољан. Драгоићено је да смо пред пуном салом у Ужицама имали невјероватне реакције, од почетка до краја. Дали су нам „вјешар у леђа“ да као глумци одиграмо приче које доносимо са великом сћрашћу и енергијом, казао је Ковачевић.

У наредном периоду, како је Ковачевић најавио, представа ће прво наредно играње имати на Цетињу 30. новембра, потом на Рута фестивалу у Београдском драмском позоришту 5. децембра, те у Народног позоришту у Нишу 6. децембра. У смирају године, 17. децембра, представу „Без портфеља“ моћи ће да погледа и сарајевска публика, на фестивалу „Дани Јурислава Коренића“.

Сурова истина

Богатство представе „Без портфеља“, према ријечима једне од гледатељки Селене Мићовић, једна је сурова истина коју доноси.

Много ми се допала представа, приказује једну дугогодишњу реалну слику, како у Црној Гори, Србији, шћако и свим околним земљама, испричала је она.

Пријемчивост изведбе црногорског ансамбла, **Бојан Цвијић** види у духовитости којом је тема изнесена.

Тема је акћуелна, блиска, осликава данашње сћнање овдје у једној занимљивој форми. Много ми је близак и црногорски хумор, а шћо је једна од сћвари које су ми се посебно свидјеле, рећи исћине на шћакав начин, казао је он.

(Извор: „Побједа“)

За „Покојника“ се тражила карта више на фестивалу у Брчком

Представа поставља важна питања

Представа „Покојник“ коју је по тексту **Бранислава Нушића** адаптирао и режирао **Егон Савин** наишла је на одличне реакције публике на **39. Интернационалним театарским сусретима** Брчко дистрикта БиХ. За „Покојника“ се тражила карта више, а ансамбл националног театра је на најбољи

јасна и уиграна глумачка екипа.

Глумци су показали све врсте духовне и моралне девијације једног друштва. Дефинитивно представа нас је запитала: шта је то шруло у нашем друштвеном порећку и у нама самима и да ли уопште можемо нешто да урадимо да то промијенимо, запитала се Сарајлић.

Редитељ Егон Савин је појаснио да се „Покојник“ намеће у овом времену.

„Покојник“ на Интернационалним театарским сусретима Брчко

начин представио публици сву актуелност Нушићевог комада за шта је награђен дугим аплаузом у препуној сали Дома културе.

Заједнички пројекат ЦНП-а и Центра за културу Тиват ушао је у селекцију фестивала са још осам представа из: Босне и Херцеговине, Словеније, Хрватске, Србије и Македоније.

Ово је представа после које не одлазиш исти као што си био прије. Поставља јако питања и важна питања о томе гдје живимо, како живимо, водимо ли дијалог или само монологе, какво је наше друштво... Ансамбл Црногорског народног позоришта је веома квалификовано одговорио на индикације које је редитељ Савин пред њих поставио. Гледали смо представу која је изузетно сензибилно размијенила енергију са публиком и која је као јединствено језивог и духовног, одлично одговорила на оно што је моје овогодишњег издања а то је – болесно друштво, закључио је селектор Фестивала **Владо Керошевић** након представе.

Умјетничка директорица Фестивала, Рубина Сарајлић оцијенила је да „Покојника“ носи прецизно

Ми, нажалост, живимо у стварности у којој имамо директан пренос тог криминала на телевизију. Свакодневно смо свјedoци тога када гледамо вијести. Обичан мали човек неће добро завршити ако се побуни против тога. Позориште је зашло и ту – да људе на неки начин покрене, закључио је Савин након извођења представе на брчанском Фестивалу.

Ауторски тим представе чине: **Весна Поповић**, сценографкиња, **Јелена Стокућа**, костимографкиња, **Гордана Булатовић**, асистенткиња костимографкиње, **Дубравка Дракић**, сценски говор, организаторка **Гордана Смодлака**, извршна продуценткиња **Нела Оташевић**, и асистенткиња редитеља **Радмила Божовић**.

У представи играју: **Марко Баћовић**, **Бојан Димитријевић**, **Бранка Оташевић**, **Горан Вујовић**, **Александар Радуловић**, **Лазар Драгојевић**, **Славко Калезић**, **Слободан Маруновић**, **Стеван Вуковић**, **Дејан Иванић**, **Стеван Радусиновић**, **Радмила Божовић**, **Јадранка Мамић**, **Драган Рачић**, **Слободан Вујадиновић**.

С. Маројевић

Цетињско-подгоричка „Ана Карењина“ штријумфовала на MESS-у

Златни лаворов вијенац и још пет награда

Представа „Ана Карењина“, копродукцентски пројекат Краљевског позоришта „Зетски дом“ и Драмског студија „Празан простор“, почетком октобра освојила је GRAND PRIX 62. Интернационалног театарског фестивала **MESS** у Сарајеву – „Златни лаворов вијенац за најбољу представу у цјелини“. На том престижном сарајевском Фестивалу, „Ана Карењиној“ такође је додијелено још пет награда. Златни лаворов вијенац за најбоље глумачко остварење припао је глумцу Александру Гавранићу, а Награду „Рејхан Демирџић“ за најбоље младе глумце добили су

Сања Вујисић и Павле Прелевић. Илији Гајовићу припала је Награда **Sound of MESS** Радио Сарајева за звук и музику. Представи „Ана Карењина“, сарајевски дневник „Ослобођење“ додијелио је награду „Златна маска“. Цетињско-подгоричка „Ана Карењина“ наишла је на изузетне реакције сарајевске публике, у амбијенталном простору Столарије Народног позоришта Сарајево.

Жири овогодишњег **MESS**-а радио је у саставу: проф. др **Андреа Лешић Томас**, књижевница и уредница из Босне и Херцеговине, **Фатос Бериса**, позоришни и филмски редитељ са Косова, те **Ђакомо Педини**, умјетнички директор, позоришни редитељ и драматург из Италије. Сарајевски **MESS** основан 1960. године и један од најстаријих позоришних фестивала у Регији. Ове

Фот.: елџа Хасанбеговић, MESS / Зетски дом

„Ана Карењина“ апсолутни побједник MESS-а

године се одржао од 30. септембра до 9. октобра на више локација у главном граду Босне и Херцеговине. На 62. фестивалу *MESS* у оквиру главног програма изведено је четрнаест представа из дванаест европских земаља, док је Мали *MESS* на репертоару имао шест остварења за најмлађе.

Након тријумфалног наступа у Сарајеву, „Ана Карењина“ је одиграна 17. новембра у Скопљу, у оквиру званичне селекције **47. Међународног позоришног фестивала MOT**. MOT је ан-

„Ана Карењина“ одушевила Сарајлије

гажован и критички прогресиван позоришни фестивал који се одржава у Скопљу и један је од најстаријих међународних догађаја тог типа у региону. Програмом у којем су заступљене независне домаће и продукције са Балкана, Европе и шире, Фестивал привлачи публику свих узраста. Послије извођења у Сјеверној Македонији, „Ана Карењина“ одиграна је у Републици Србији на Фестивалу **Desire Central Station** у Суботици, 27. новембра. Фестивал у Суботици основао је познати европски редитељ Андраш Урбан и окупља савремена позоришта модерног, алтернативног или експерименталног карактера са подручја бивше Југославије. Овогодишњи поднаслов суботичког Фестивала гласио је *No Filter*.

Публика у Скопљу и Суботици је такође, фантастично прихватила „Ану Карењину“. Осим успјеха у Сарајеву и запажене критике у Црној Гори, представа је награђена на прошлогодишњем Фестивалу интернационалног алтернативног театра – ФИАТ Подгорица, гдје је глумици Сањи Вујисић уручена Награда за најбољу женску уло-

гу, а Специјалну награду за савремено читање драмске класике, Жири тог Фестивала додијелио је редитељу Мирку Радоњићу. Ауторски и извођачки тим представе „Ана Карењина“ недавно је завриједио и посебну награду Бијенала сценског дизајна БиСД 2022 (*ex aequo*) из Новог Сада.

Подсјетимо представу је, према роману **Лави Николајевича Толстоја**, режирао **Мирко Радоњић**, а премијерно је изведена прошле године. Представа која траје четири и по сата је „тродјелно“ конципирана и састоји се од чинова „Природа заљубљивања“, „Природа времена“ и „Природа лудила“. У цјелости доноси потрагу за начинима да се прочита Толстојев класик, те да се с њим уђе у дијалог као платформу за промишљање извођача и публике о томе како вољети у данашње вријеме. Улоге тумаче: **Сања Вујисић, Александар Гавранић, Павле Прелевић**.

У сусрет премијери прошле године, глумица Сања Вујисић, која тумачи улогу Ане Карењине, казала је да је цјелокупан процес за њу био веома изазован.

Рад је био изазован у мјери у којој је изазовно шрагаши по себи, признаши себи неке ишине, шрагаши по сопственим шраховима, мраковима, заши у неке дјелове у које никад иначе не бисше зашли. Када ме је редишељ позвао, на почешћу сам била скепшична, али сам у међувремену спознала да овај процес ишекако припада мени, рекла је Вујисић.

С. Маројевић

Са извођења у Скопљу

„Јована Лукина“, ФДУЦетиње на СПИК Фестивалу

GRAND PRIX

за најбољу кореодраму

Кореодрама „Јована Лукина“ добитник GRAND PRIX за најбољу представу СПИК-а

Кореодрама **„Јована Лукина“**, **Факултета драмских умјетности Цетиње**, освојила је **GRAND PRIX** за најбољу кореодраму на фестивалу **СПИК** у Косовској Митровици одржан од 3. до 6. новембра.

У образложењу за додјелу награде наводи се да је „представа „Јована Лукина“ доследно заокружена цјелина која прецизним и изражајним кореографским језиком обрађује једну друштвено релевантну тему.“

Жири који је одлучивао о побједнику био је у саставу: Ана Софреновић, доцент, председница и професорица Факултета умјетности Косовска Митровица, Дијана Милошевић, редовни професор Института за умјетничку игру, Београд, Дах Театар и др Немања Савковић, доцент, проф. ФУ Косовска Митровица.

Други по реду Фестивал покрета и кореодраме СПИК окупио је изузетно јаку селекцију кореодрама. Поред Факултета драмских умјетности са Цетиња, у такмичарској селекцији били су и Фа-

култет драмских умјетности Београд, Академија умјетности Нови Сад, Факултет умјетности у Косовској Митровици и Академија умјетности Бања Лука.

Фестивал је организовао Факултет умјетности у Косовској Митровици, под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије.

Кореодрама „Јована Лукина“ инспирисана је истоименим филмом прослављеног редитеља Живка Николића. Под менторством **Анђелије Рондовић**, у изведби су били студенти глуме треће године: **Јована Брновић**, **Милош Кашћелан**, уз техничку подршку студената позоришне продукције **Ивана Богићевића** и **Сретена Милошевића**.

Представа „Јована Лукина“ изведена је првог такмичарског дана у Центру за културу „Сава Дечанац“ у Лепосавићу и покупила је огромне овације и опште одушевељење публике.

С.М.

Фестивал РУТА у Скопљу

Београд - следећа станица РУТА Фестивала

Регионална унија театара Група Триглав (РУТА) наставила је своју мисију сарадње позоришта у Региону. Тако је од 14. до 19. октобра, домаћин овог Фестивала био Драмски театар Скопље. Градско позориште Подгорица је 17. октобра извело представу „Коњи убијају, зар не?“ коју је, по тексту Маје Пелевић, режирао Кокан Младеновић. Осим подгоричког ансамбла, на репертоару Фестивала изведена је представа *Ulysses* театра из Загреба и Београдског драмског позоришта „Ко се боји Вирџиније Вулф“ у режији Ленке Удовички. Београдско драмско позориште извело је представу „Дивље месо“, у режији Јагоша Марковића. Местно гледалиште љубљанско из Словеније на Фестивалу се представило са представом „Хероине“, редитеља Александра Поповског. Представа „Мирна Босна“, Камерног театра 55 из Сарајева и редитеља Саше Пешевског изведена 18. октобра, а дан касније, Фестивал је затворила представа „Чудан инцидент са псом у ноћи“, у режији Зоје Бузалковске, Драмског театра Скопље.

Фестивал РУТА се одржава већ три године са паузом условљеном Корона вирусом, па је из тог разлога Драмски театар Скопље био први пут домаћин смотре.

Ковид је ипак намјестио да се Фестивал први пут организује у Скопљу. Ми смо код вас гостивали два пута. Ми смо национални шеф-ар финансира нас држава и ипак средства нису довољна, ипак сам одлучила да повећам цијену улазнице. Било је мало страха како ће публика реаговати али нисмо ситишли поштено ни да изрекламирамо Фестивал, улазнице су распродале, а поштово за представу из Подгорице. Одавно публика Драмског позоришта није била овако жива. Из сале су излазили задовољни, што показује колико нас је и корона омела, али истовремено, говори о квалитету РУТА Фестивала, казала је директорица Драмског театра Скопље, Катарина Коцевска.

Душан Ковачевић, умјетнички директор Градског позоришта Подгорица је један од оснивача Фестивала, који истиче значај оваквог пројекта из

више аспеката.

Уједињење ових простора некадашње Југославије на њом позоришном плану, кроз Регионалну унију шеф-ара и ипак културолошка размјена коју имамо свака два мјесеца, значи како нама умјетницима, ипак и публици и свакој кући понаособ, јер смо сваким новим одласком ван свог дворишта и богатији и храбрији и ако ипак поштине традиција, сви ћемо бити бољи људи, цијени Ковачевић.

Након Скопља следећа станица РУТА Фестивала је Београд. Домаћин је Београдско драмско позориште од 1. до 6. децембра.

Регионална унија театара Група Триглав је мрежа партнерских позоришта из главних градова земаља регије коју уз Градско позориште из Подгорице чине и позориште *Ulysses*, Местно гледалиште љубљанско, Београдско драмско позориште, Камерни театар 55 из Сарајева и Драмски театар Скопље. Замишљена је као низ фестивала који се у размацама од неколико мјесеци одржавају у градовима домаћинима из којих долазе потписници пројекта. Идеја која стоји иза Регионалне уније је отварање врата за сарадњу између позоришта у региону, како би се подстакла интеракција, како између професионалаца из позоришне струке, тако и с публиком којој се пружа прилика за упознавање с рецентном позоришном продукцијом из сусједних земаља.

Учешће Градског позоришта Подгорица на РУТА Фестивалу подржано је на Конкурсу за суфинансирање програма и пројеката којима се обезбјеђује заједничко црногорско учешће на међународним манифестацијама и фестивалима у 2022. години, Министарства за културу и медије.

„Данило“ на Фестивалу у Убу

Сара Кургаш најбоља млада глумица на РЕПАСАЖ ФЕСТ-у

Млада и талентована глумица Бјелопољског позоришта, **Сара Кургаш**, добитница је **Награде за најбољу младу глумицу Међународног фестивала драмских аматера**, који је одржан у Убу од 1. до 10. новембра. Она је то признање добила за улогу *кћерке Едуарда Сама* у представи „Данило“, ауторски пројекат **Драгана Копривице**. Ово ласкаво признање за најбољег младог глумца/глумицу Фестивала Сара Кургаш је равноправно подијелила са Виктором Недељковићем из представе „Српска драма“. То је одлучио стручни Жири,

Представа „Данило“ на Фестивалу у Убу

у саставу: Жељко Хубач, драмски писац (предсједник), и чланови, Владан Гајовић, првак Дrame Народног позоришта у Београду, и Петар Стругар, глумац Народног позоришта.

На Фестивалу у Убу учествовало је шест најбољих представа из држава са екс-ју простора: Словеније, Хрватске, БиХ, Црне Горе, Србије и Сјеверне Македоније. Захваљујући упорном раду, уз пуно ентузијазма са искусним ансамблом Бјелопољског позоришта, који јој је много помогао у грађењу лика, и уз савјете редитеља, Кургашева је заблистала у представи о животу Данила Киша.

Ријеч је о представи, римејку, који је 2010. тријумфовао на међународном Фестивалу фестивала у Требињу, а у садашњој верзији, уз дијелом обновљени глумачки ансамбл, играју: **Слађана Бубања Мердовић, Предраг Вукојевић, Јусуф Бајрамспахић, Сања Ћировић, Нела Терзић**, и млади таленти: **Сара Кур-**

гаш, Милица Јеремић и Михаило Дробњак.

Након изведене представе на Убу 5. новембра, уз изванредне реакције позоришне публике, сви учесници бјелопољског ансамбла на Округлом столу добили су сјајне оцјене, а предсједник Жирија Жељко Хубач истакао да је Предраг Вукојевић, који тумачи лик Данила Киша, један од најбољих глумаца аматера на балканском простору.

Сљедеће извођење „Данила“ биће у Бијелом Пољу крајем новембра, на ревији позоришних остварења Бјелопољског позоришта, а велика жеља Саре Кургаш, ученице трећег разреда Бјелопољске гимназије, је да упише Факултет драмских умјетности.

На овом престижном Фестивалу најбољих аматерских позоришта са простора бивше Југославије представа „Слава Клавора – споменик“ Удружења „Пекарна Магдаленске мреже“ из Марибора проглашена је за најбољу. Осим Плакете „Александар Аца Поповић“ за најбољу представу Фестивала, исто признање припало је Виктору Хрватину Меглићу за режију и ансамблу представе за колективну игру.

Жири је додијелио и четири плакете „Радомир Раша Плаовић“ за глумачка остварења. Награду за најбољу мушку улогу добио је Душан Јовић („Српска драма“, Трстеничко позориште и Драмски атеље КУД-а „Вук Караџић“ из Грабовца), најбољу женску улогу остварила је Белма Хусеинефендић („Ханка“, Удружење „Позориште младих Тузле“), а најбољу епизодну улогу Фестивала одиграла је Јелица Ћучевич („Маре Фјочица“, Казалишна дружина „Коларин“ из Дубровника). Плакете „Александар Аца Поповић“ додијељене су и за најбољу костимографију и сценографију: Едини Топчагић за костимографију у „Ханки“ и Василију Петровићу за сценографију у „Српској драми“.

Репасаж фест посвећен је великанима српске позоришне умјетности и рођеним Убљанима, драмском писцу Александру Поповићу и глумцу Радомиру Раши Плаовићу, а манифестацију је подржала општина Уб у организацији Установе културе „Културни центар Уб“.

Драган Копривица

Обиљежен Дан Црногорског народног позоришта

„Адмирал“, Тијане Ракочевић – најбоља драма

Детаљ са свечаности Фото: ЦНП

У Црногорском народном позоришту обиљежен је Дан театарске установе – 1. новембар, када су на пригодној свечаности уручене награде и признања запосленима и сарадницима ЦНП-а за најбоље резултате постигнуте у 2022. години.

На приједлог директора, Савјет Црногорског народног позоришта донио је одлуку да годишњу награду за изузетне умјетничке резултате у 2022. години добију глумци: **Никола Перишић** за улогу у представи „Блади Мун“, **Сања Вујисић** за улоге у представама „Блади Мун“ и „Дјеца Сунца“, **Лазар Драгојевић**, за улоге у представама „Дјеца Сунца“ и „Покојник“, **Стеван Вуковић** за улоге у представама „Блади Мун“ и „Покојник“ и **Лара Драговић** за улогу у представи „Дјеца Сунца“.

За резултате постигнуте у продукцији, организационом, административном и техничком сектору, годишње награде за 2022. годину добили су: **Нела Оташевић**, извршна продуценткиња, **Милица Секуловић**, суфлерка, **Миомир Маловић**, дизајнер свјетла, **Драгица Филиповић**, гардероберка, **Милан Ивановић**, мајстор тона, **Ивана Матовић**, административно-правни техничар, **Сања Мариновић**, организатор продаје, **Нада Сиништај**, благајник књиговођа, **Милош Мијовић**, заштитар и **Рајко Ивановић**, заштитар.

Статус почасног члана Црногорског народног позоришта је високо признање које се указује носиоцима највиших еснафских и друштвених признања који су својим ванредним резултатима до-

принијели успону ЦНП-а и успону културе у Црној Гори. Статус почасног члана стичу најистакнутији чланови ЦНП-а, као и истакнути ствараоци и сарадници Позоришта за значајан рад и резултате рада постигнуте у области културе а који су од значаја за позоришну дјелатност. Ове године статус почасног члана Црногорског народног позоришта стекао је **Бранислав Мићуновић**, редитељ и дугогодишњи управник ЦНП-а.

Уручена је и награда за најбољи савремени домаћи драмски текст. Жири у саставу: председница **Вида Огњеновић**, драматуршкиња и редитељка, **Будимир Дубак**, писац и **Стефан Бошковић**, писац донио је одлуку да је најбоља драма на конкурс ЦНП-а за савремени домаћи драмски текст драма „Адмирал“, ауторке **Тијане Ракочевић**. Ауторки је награду уручила Милена Мијовић Дурутовић, генерална директорица Директората за културно-умјетничко стваралаштво у Министарству културе и медија Црне Горе.

Захвалница Црногорског народног позоришта која се додјељује појединцима или правним лицима који су својим сарадничким ангажманом допринијели афирмацији ЦНП-а, додијељена је **Милицы Миљанић**, извршној директорици хотела „Аурел“ са којим ЦНП сарађује већ дужи низ година.

Након свечане додјеле награда, у Прес сали ЦНП-а отворена је изложба ликовних радова **Смиљане Ракочевић** и **Срђана Киле Милића**.

Извор: ЦНП

На сајту ЕТС о представама „Под оба Сунца“ и „Обожаватељка“

На *web*-сајту **Европске театарске конвенције – ЕТС**, најутицајније позоришне мреже на континенту, објављена је детаљна информација о премијери представе **„Под оба Сунца“**, у продукцији **Краљевског позоришта „Зетски дом“**. Ово сценско дјело рађено је према роману **Огњена Спахића**, у драматизацији **Стеле Мишковић** и режији **Бориса Лијешевића**, којом је започета нова сезона у Позоришту „Зетски дом“.

У свеобухватној објави, Европска театарска конвенција преноси изјаве дијела ауторске и комплетне глумачке екипе, те подсјећа да је представа настала према истоименом роману

савременог црногорског књижевника Огњена Спахића, који је стваран по позиву Краљевског позоришта „Зетски дом“, а објављен 2020. године.

Претходно, на интернет презентацији ЕТС, паневропској мрежи којој је „Зетски дом“ приступио у мају ове године, објављена је и вијест о првој фази рада на представи „Обожаватељка“, коју према једночинкама „Аутограм за Милицу“ и „Обожаватељица“, савременог хрватског драмског писца Мата Матишића, режира Ана Вукотић.

Извор: Краљевско позориште „Зетски дом“

ETC EUROPEAN THEATRE CONVENTION

About Us

Activities

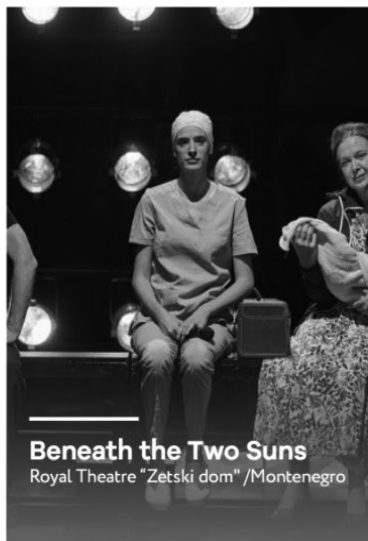
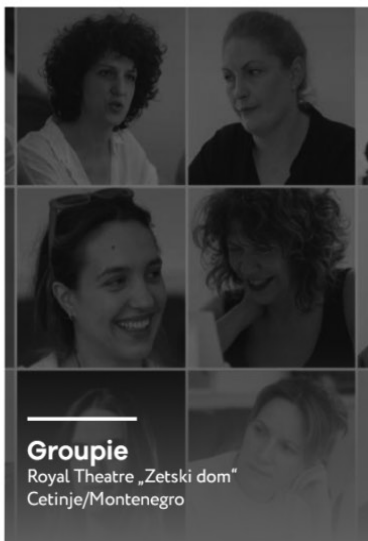
ETC Theatres

Key Themes

Resources

MEMBER LOGIN

On the European Stage

Биљежимо.

Будва се кандидовала за „Европску пријестоницу културе 2028“

Европска комисија је прихватила Пријаву кандидатуре Општине Будва за Европску пријестоницу културе 2028. године.

вића, ово је добра вијест, која ће обрадовати све њене житеље, али и грађане Боке и цијеле Црне Горе.

Храбро и одлучно улазимо у надметање са бројним заинтересованим градовима Европе за пресјижну шиишулу Европске пријестонице културе. Вјерујем да имамо пошеницијал за побједу, побједу која ће даћи велики подстицај напретку и шрансформацији Будве, али и чиишаве Боке. Важна нам је подршка Владе Црне Горе, Минисшарсштва кулшуре и градова Боке у кандидашури, јер једино заједничким напором можемо доћи до исшоријског шренушка да један град из наше земље посшане Европска пријестоница кулшуре. Чињеницама доказано, ова шиишула доноси сваком граду и региону промјену на боље у кулшури, социјалној полишици, штуризму, економији уопшше. На сваки уложени еуро, према најновијим исшраживањима, граду и регији се враћа од 8 до 15 еура, кроз нове инвешиције. Кулшурa посшaje водиља даљег развоја града и региона сшварајући још јачи имиц и препознашљивосш, превазилазећи до шшда познашше оквира. Боља и ошворенија комуникација са својим грађанима омогућава већу снагу и подршку у даљем доношењу одлука важних за град и Регион, оцијенио је Божовић.

С. М.

Европска комисија је Општини Будви дала рок да до 11. новембра достави комплетну Апликациону књигу која представља визију промјене града на боље кроз културу и креативне индустрије, међународну сарадњу, али и путем бројних инфраструктурних пројеката.

За предсједника Општине Будва Мила Божо-

... Импресум ...

Позоришни савјет:

Миомир Бели Ковачевић

(предсједник)

Миодраг Бато Самарџић

Ратко Раичевић

Зоран Маловић

Вељко Дендић

Директор:

Радинко Крулановић

Умјетнички директор:

Јанко Јелић

Уредница:

Славојка Маројевић

Дизајн и графички прелом:

Весна Сушић

Техничка припрема текстова:

Весна Вукићевић

Анка Томић

**Штампа:
RAS PRESS**

НИКШИЋКО ПОЗОРИШТЕ

Трг Саве Ковачевића 5

Телефон 040 213 566

Телефон за резервације
карата: 069 490 198

www.niksickopozoriste.me

ПОЗОРИШТЕ

РЕПЕРТОАР

Информације на тел:
067/ 932-646
069/ 490-198

НОВЕМБАР
2022

04.11. ПЕТАК
Никшићко позориште, 20.00 ч.

Концерт Црногорског симфонијског оркестра
Диригент Марк Коровиц (Француска)
Музички центар Црне Горе и ЈУ Никшићко позориште
Улаз бесплатан

04.11. ПЕТАК
Гостовање,
Црногорско народно позориште, 20.00 ч.

Бранислав Нушић
„Народни посланик“
Адаптација и режија: Горан Булајић
Играју: *Стеван Вуковић, Марија Турчић, Маша Божковић, Никола Васиљевић, Ана Дрљевић, Матија Мемедовић, Бобан Чворовић, Милица Кекић, Павле Богојевић, Лазар Турђевић, Велизар Касалица и Небојша Вулановић*
Пратећи гласови *Иван Зиројевић и Јован Џоцо*
ЈУ Никшићко позориште и ЈУ Центар за културу Пљевља

05.11. СУБОТА
Никшићко позориште, 12.00 ч.

Поводом 30 година Кола српских сестара
„Косовка дјевојка“ у Никшићу
Свечана академија
„СНАГА ДОБРА“
Коло српских сестара „Косовка дјевојка“
и ЈУ Никшићко позориште

07.11. ПОНЕДЈЕЉАК
Никшићко позориште, 20.00 ч.

Свечано отварање 18. „Међународног фестивала глумца – Никшић 2022“
Лав Николајевич Толстој
„Ана Карењина“
Режија: Дејан Пројковски
Играју: *Тимеа Филеп/Марта Береш, Атила Немет, Арпад Месарош, Золтан Ширмер, Габриела Црнојевић/Људит Ласло, Габор Понго, Дина Дебовић/Томил/Бланка Дичеши, Агата Ференци, Роберт Ожар, Лиана Банка, Терезија Фигура, Адам Баји/Мартин Бонацић*; и остали: *Фани Дулак, Леа Грешиќ, Анабела Ходик, Данчел Хуста, Чабо Кемивеи, Адам Аџаш, Лекел Шоттиш, Регина Собо, Бенце Салаи, Беньамин Варга*, остала дјеча: *Дора Репштот, Анђела Пашћан, Чина Туро и Теофил Труња*
Новосадско позориште - *Újvidéki Színház*
Цијена улазнице: 5,00€

08.11. УТОРАК
Никшићко позориште, 20.00 ч.

18. „Међународни фестивал глумца – Никшић 2022“
Јуре Карас
„Реалисти“
Режија: Матко Рагуџ
Играју: *Домагој Иванковић, Никола Иванчић, Никола Неђић, Рок Јурчић и Фабијан Комљеновић*
Театар „Еџи“ Загреб
Цијена улазнице: 5,00€

09.11. СРИЈЕДА
Никшићко позориште, 20.00 ч.

18. „Међународни фестивал глумца – Никшић 2022“
Александар Тишма/Федор Шили
„Употреба човека“
Режија: Борис Лајшевић
Играју: *Марта Береш, Драгиња Вогањаш, Јужаслав Крајнов, Александар Сарапа/Аљсаша Тридић, Душан Вукашиновић, Огњен Петковић и Огњен Никола Радуловић*
УГ Нови тврђава театар Нови Сад, Бувава град театар, Новосадско позориште - *Újvidéki Színház* и *East West center Sarajevo*
Цијена улазнице: 5,00€

10.11. ЧЕТВРТАК
Никшићко позориште, 20.00 ч.

18. „Међународни фестивал глумца – Никшић 2022“
Бранислав Нушић
„Поклоњник“
Адаптација и режија: Егон Савин
Играју: *Марко Боковић, Бојан Димитријевић, Бранка Оташевић, Горан Вуковић, Александар Радуловић, Лазар Драгојевић, Стево Калевић, Слободан Маруновић, Стеван Вуковић, Дејан Иванчић, Стеван Радуловић, Радомила Божковић, Јадранка Мамић, Драган Рачић и Слободан Вујадиновић*
Црногорско народно позориште Подгорица и Центар за културу Тиват
Цијена улазнице: 5,00€

11.11. ПЕТАК
Никшићко позориште, 20.00 ч.

18. „Међународни фестивал глумца – Никшић 2022“
Према мотивима и фрагментима из живота, дјела, писама и дневника Франца Кафке
„Умјетник у гладовању“
Режија: Ален Шимић
Играју: *Ива Кекић, Тамара Милчићевић Стипић, Исана Баковић, Дино Сарија, Дино Бајровић и Домагој Нижић*
Народно позориште Сарајево
Цијена улазнице: 5,00€

12.11. СУБОТА
Никшићко позориште, 20.0 ч.

18. „Међународни фестивал глумца – Никшић 2022“
Хенрик Ибзен
„Непријатељ народа“
Режија: Нина Николић
Играју: *Никола Ристановски, Звездана Ангеловска, Дарја Ризова, Јана Вељановска, Лана Грчичевић / Ана Арсовска, Блага Веселиновић, Петре Арсовска, Сашка Димитровска, Александар Михајловић, Нина Леви и Мартин Ђорђевић*
РСМ НУ Македонски народни театар Скопље
Цијена улазнице: 5,00€

13.11. НЕДЈЕЉА
Никшићко позориште, 20.00 ч.

Додјела награда и свечано затварање
18. „Међународног фестивала глумца – Никшић 2022“
У част награђених
Бранислав Нушић
„Народни посланик“
Адаптација и режија: Горан Булајић
Играју: *Стеван Вуковић, Марија Турчић, Маша Божковић, Никола Васиљевић, Ана Дрљевић, Матија Мемедовић, Бобан Чворовић, Милица Кекић, Павле Богојевић, Лазар Турђевић, Велизар Касалица и Небојша Вулановић*
Пратећи гласови *Иван Зиројевић и Јован Џоцо*
ЈУ Никшићко позориште и Центар за културу Пљевља
Цијена улазнице: 5,00€

17.11. ЧЕТВРТАК
Феође Никшићког позоришта, 19.00 ч.

Изложба каталога и плаката из архива
ЈУ Музеји и галерије
„Трагови у времену – дио II“
ЈУ Музеји и галерије Никшић и ЈУ Никшићко позориште
Улаз бесплатан

19.11. СУБОТА
Никшићко позориште, 20.00 ч.

Концерт
„У коло, без граница“
КУД „Јелече“ и ЈУ Никшићко позориште
Улаз бесплатан

24.11. ЧЕТВРТАК
Никшићко позориште, 10.00 ч. и 18.00 ч.

Представа за дјецу
„Црвенкапа и Вук у земљи чуда“
Идеја и концепт Бранка Фемич Шлеквић
Играју: *Марија Турчић и Павле Богојевић*
Цијена улазнице: 2,00 €

30.11. СРИЈЕДА
Феође Никшићког позоришта, 20.00 ч.

Изложба дјечијих радова Школе цртања и сликања „Умјетнички центар“
Ментори: Јелена Костић, академска сликарка и Милена Кривокапић, магистар сликарства
Школа цртања „Умјетнички центар“
и ЈУ Никшићко позориште
Улаз бесплатан

Напомена: ЈУ Никшићко позориште задржава право измене репертоара.

НИКШИЋКО ПОЗОРИШТЕ

Opština Nikšić

Часопис „Позориште“ суфинансира Министарство културе и медија као пројекат од значаја за остваривање јавног интереса у области културно – умјетничког стваралаштва у 2022. години.